originaluppteck-
ningar

M. 8979: 1-92

Skåne
Skytts hd.
Fru Alstad

Uppt. av Olof Christofferson
Långåkra, Fru Alstad

Se innehållsförteckningen till avskriften!

avskrift lämnad till O. L-n, 8/3-43

M.8979:1.

Gamla folkminnen och sägner.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

När kon kalfvat skulle moran själf först mjölka den, det skulle vara i ett koppar kar, där skulle läggas gniestenen och en knif i som där skulle mjölkas på, sen skulle kon ha kjumt vatten, där skulle leggas en knif i. (Kniffven skulle vara i för där inte skulle kunna göras något trolleri vid den där var ju stål i den.) Gniestenen för kon inte skulle bli hård i juret. När kalfvan fått förste gång så skulle den stötas på nacken med karet tre gånger för var gång skulle där sägas, drick bätter en annan gång. (För den skulle bli så bra till att dricka) Sen skulle där dras några stå halm genom gapet på den, för den inte skulle äta upp tjudern eller kläd (tjudern var af rep) Kon fick inte gå ut efter kalfningen, förän om söndagen under messan i kyrkan, då skulle kon gå öfver något med stål i, så skulle kon gå ute en timma sen var kon rätt tigt frisk. Alla kalfvar som skulle läggas på skulle vara svartnosade. (rödnosade triftes inte) alla kon skulle vara rödnosade deremot. När kanna skulle ut på gräs första dagen skulle de tjäras på nosen och ett par tjärade siller så skulle de gå öfver en yxe (där var stål i den)

När där skulle kärnas skulle där läss ett på korn salt i först så fick inte kärnan stå under kjälken, moran skulle själf först börja så tog kon förklädesnippen upp om tröllen och höll om det (för där skulle fort bli smör) När de bakte korsas degen om kvällen, för inte trollen skulle dra den där i frå, tråget skulle tas emot ugnen då det togs in, annars fick inte bröt plats, ifrån ugnen då det togs ut, så inte bröt hängde för mycket ihop.

Den 25 januari. Sankt Paul, var det mulet den dagen, blef det dålig gröda, men sken solen så länge så där kunde sadlas en häst och ridas en mil så blef det god gröda.

Faller mycken rimfrost efter fasten, så blir det god kornskörd.

Sankt Blés den 3 Februari. Skall där inte spinnas, då flyga fogen af, inte släppa fåren ut till vans den dagen, då blåser tord af, lägga lite halm ut på en stor sten. Tag den så skulle den så flyga. då blef det så kreaturen kunde fort släppas på bete. Blef den liggandes då skulle den tas in. då kom den till att behöfvas så det var bra det blåste Den 3 Mars skulle där inte tändas ljus om kvällen, så där kunde bli bra med telg i lammen

I April då gässen låg, följdes åt kvinnorna och skulle skära

M.8979:2.

gåseeggen de klara tags med, på det siste stället de kom bakåt spun-
kaka af den så var det gälle. Den 1 maj (eller valber) gick karana och
drack malt i ben, då skulle de legga upp valla stengärde (det var
från den tiden byen var hel) Påskveckan, om onsdagen skulle
askan bäras ut. Om kvällen skulle där sättas stål i sädesbankarna
på loftet (bukas sätta lia för inte främmad nissa skulle komma
och dra i bort, då hade han ingen magt. Påskdagen om morgona
skulle man sitta upp och spränga öfver rinnanes vatten innan solen
stod upp (de skulle bli lätta till att gå) Karana skulle äta ett egg med skalen
på ~~och~~ allt eggtyg skulle gå lätt) Skärtorsdag fans ingen skata
hemma, för då hade trollpackerna tatt dem med till Blåkulla-
När man först gång såg svalan skulle man blåsa ef för
dem (så det kunde gå att nysta upp allt oredigt garn)
Först gång de körde frömna kurra, skulle de lägga dem på
jören och välta dem (så fick de inte ont i ryggen) När de såg
Stenskvättan först gång skulle de ha vanta på (så fick de inte
ont i fingrana) Såg de starken först gång gå, blef man
tung gon Flög den mot kyrkan (var det en nära slägting som
dog det året) Väfning Inte varpa en måndag (då gick
inte väfkan bra) När varpen togs ned skulle där sopas så där
inte kom någon havanes öfver där (då fick barnet svingesot.) "Kittcha tå tejo"
När där var påsvept väfven så kastas stickan till dören, sägas
lika så fort af som pö. ("Fortare af än på.") När där skulle börjas att väfva, sprang
moran ut, kam in och skulle bära fod (hon gick kvickt och trädde högt
så sa hon, högt skall gå lätt och tätt.) så där inte kom någon in
först in, då gick det inte bra. När väfkan skulle fällas, skulle hon
själf gå ut om kam var inne (Annars vann hon inte vid bingot)
när det skulle vara till duktyg skulle den skäras af, annar skulle den
klippas af. Gjässtöpning. Då skulle de vara mitta, så gåsen kan-
ne brännas vackert klart, inte släppa någon fjät, för då spreka
gåsen, där stöptes ett tregrena ljus som skulle brinna trettenefton.
Bryggden Mor skulle själf sätta jäst till så likson hvisla hon med
mannen för det skulle jäsa, så la hon ett säl öfver tynnan så inte
trollungarna skulle kunna gå och tvätta dem i det. En gan bryggs öfver fel
tunnan, när ört skulle
Hösten då det sista lasset kördes in, skulle där framkimmer springa
och stöpa porten med det samma och liera af skaften då de inte gagnas
med (där skulle bli gått om gimmerbam) Midsommars afton skulle
den som brukar gå årsgång. Sen dagen gick ned skulle den gå till g

M.8979:3. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

och gå i rad

kyrkan, och blåsa i nyckelhålet och vara hemma till solen stod upp. ~~det~~ de skulle gå tvänne inte tala eller skratta, det första året de kom till kyrkorna kom där en massa sveder omkring den, det andra året, blef det god skörd såg de mäss komma dragandes med stora lass, blef det dålig gröda hade de bara små kärfvar de kunde bära som de hugde, blef det dålig gröda hörde de hur de hugde mot stenarna. Ett år mötte de gloson, den ville springa mellan benen på dem, då fläckte hon upp dena, så skulle de ha en käpp af ett visst trädslag och köra henne bort med, de skulle inte bry sådda för hon kunde inte göra dem någonting bara de kunde tiga. Det ~~gick~~ vid näst den sista kyrkan, mötte de en kar som kom ridande på en häst, ~~ta~~ och hade en kavel i mannen, han skulle vara så järf så han kunde springa på den och ta kavelen af mannen på karen och ta den hem med sig. Vid den sista kyrkan då hon blåste i nyckelhålet, kom där en hel trupp små dvärgar som sprang och lekte och försökte få honom att skratta, då hade hela årsgången vatt förlorat, så skulle han vilja ha en af deras hattar de ville inte lemna den, men innan solen stod upp nästa dag, då fick han hatten innan de blef fri för honom, när han tog den på sig blef han osynlig, han kunde se tre alnar ner i jorden, bota allting både hos människor och djur. (Men det var inte många som gick alla åren de blef skrämda så det blef slut) han kunde se när nissarna drog från den ene till den andre, Den som hade nisse där trifdes alltid hästarna och djuren bra om de sjelf hade lite. Nisse bodde på höjälten han hade röd pieked hufva på

Bygge

När stolpa och timmer var rest, taket tecket, så bjöds byns ungdom till bergille. piggarna skulle bestå väggarna, och två drängar bära ler till vart par, den ena stod in och den andra utvändigt, de tog leran med händerna och packa den i stakarna som satt mellan stolparna sen smet och slätta de med händerna, de som som vara duktiga kunde bestå 10 eller 11 skynningar på dagen, och hade raska lerbärare, de vara så många så både innervägga och ytterväggar skulle vara färdiga innan kvall, då gillet skulle börja, så kom spelemannen, när de dansat hemma en stund skulle de springa långe dansen par om par höldes i händer, till naboens, spelmannen före in i stugan och dansa, ett par dansar, sen om igen på samma sätt sen vara gillet och dansen till dags. Innan de flytta i nya hus (bonigshus) skulle de flytta katten och brödstycket först. Katten skulle vara hyeka brödstycket, då skulle de aldrig bli lens för bröd.

När logan var någorlunda tre stäldes till dans, den skulle dansas in

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

så den kunde ble hård och slätt. Juleu två eller tre dagar före
julafton kommo socknens fattiga kvinnor och tiggde, så fick
de en skifva bröd af var sort, två sorts kött så skulle de smaka
åtet, dagen före julafton kokades köttet, den dagen bestod midda-
gen i mjölkbröd (bröd dappat i köttspadet) julafton skulle bor-
det vara dukat, då kom det stora köttfatet fram (liknande en
stor glaskål med fot fast det var mycket större och af trä) med ti
haft svinhufvud en rullepölsa en gåsasix och ett lammlår, så
sker var sitt styck, smörkappien och en ost. den stor järnstaken
med trä ljus i. julaftonen var dragonen och oktepojken och tröska-
männen t med deras kvinnor bjudna, när de kom fick de ost
och bröd i handen; och ölstoppet att dricka af till middagen
och sina supa, kaffe var inte i bruket då. Alla var hvälsmaten
den bestod i svartsoppa, den serveras bara flet tekrisk till köttet
soppa åt de allesammans af fatet, var hade sin knif i lommen
gafler fans inte. köttfatet skulle stå på bordet hela natten.

På tekrickarna fick de vars ett gåshufvud en vinge en fot
en half gåskrs sava de åt till sapparna mellan lekarna.
somliga bruka ta en famn (hefva) helm i på gatfvet, som barnen
hade att hoppa på, den skulle gässna ha till rede så där kunde
bli många gåsungar. Så skodes lekan. Blästes Bot bag. Slos
farmors öga ut. Peka rispesyl. eller skomakarns öga ut. Sy stöfler
till kangen eller klappa gistringar. kl 8 kom julbocken, då blef där
ett nyfiket väsen. lekarna fortsattes till kl 1 eller 2 då åts den sista
måltiden den bestod af sylta rullesylta dens låg bet i ett fat i bak-
skor var sin bit så var det fisk och gröt. Till julafton skulle
husen ha i ett sål. Hästar och kor skulle ha hö eller klöfver.
till natfoder. Hunden och katten ~~skratten~~ skulle vara ine med
och ha af alle slags maten. När allt var slut innan de la dem skulle
Gravåtta ha under den nederste barandan hon skulle ha lite af
vart gröt och mjölk (hon gick och sög till barnen om nättena om
de domna från dem) somliga bruka och gå hälla (hylle) mjölk i
trädgården. Inga ben skulle slås sönder en julen (då var där
något kreatur som brot benet. Den förste nymanen på det
nya året skulle gubben gå ut på gården och hälsa nyårskung
Välkommen nyårkung, välkommen herre, välkommen ~~kärke~~
höst, och välkommen god kornhöst, och välkommen smör och
ost. Trettonde afton ~~tändes~~ tändes trägrena Gaset. Ungdomen

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5.

klädde ut sig och gick på nabostället.

Bröllop i gamla tider. Då var det ingen förlofning, då dracks de jäl, budgumman kallades för brogemaan. Brogemannen red sjelf och bjöd till gillet, så många dagar som han red före bröllopet och bjöd, så många dagar skulle bröllopet vara, då vara det en 4 eller 5 dagar. Bolleja (föringen) gick de med dagen förut, den bestod af en åtting öl, ett par slagtade kons eller små grisar, ett fat gröt, kaker, sisgrynskaka, en annan stor kaka, en stor smörkoppdet packas i en stor korg, kallad föringakorgen, Qvällen före bröllopet, måste bruapigerna ställas då det var bratt om buden om morgonen. buden var klädd i silfver, halslås stigbakars, tre eller fyra par silfver hakar, hela kufvuden var satt af lä (båda sidenbanden som hängde ned åt ryggen, stor hög krage som stod upp till öronen likadant bruapigerna, buden var klädd i grönt skört, svart klädeströja, hvitt förkläde. När de reste till kyrkan, åto båda bruapigerne före brudparet, den som skassa för dem satt på knä bak om sätet, der skulle hänga ett smått sänkle (täcke) öfver sätet baktill, efter budparet kom först ungdommen, och sedan de äldre. Förridarna (manskalkarna) de var fem i spetsen för hela stasen, innan de kom till prestgården red de från de andre dit, och sen tillbaka och mötte dem igen så visste prästen de snart var framme. tillbeka var budparet den förste vagnen efter förridarna, de hade pojkar som de skötmed förijemt likadant bruka folket där de körde förbi. När de kom nära hem red förridarna före hem in på gården och tillbeka igen och mötte dem, så kom spelemannen ut på gården och spela, gillesgåren med glas på talriken och bjöd dem (sup) på vagnen, buden skulle ha en stöd, och gå ner af vagnen. budparet fick inte gå åtskilda den dagen. Middagen bestod ~~bestod~~ som vanligt: det tillaga kattfatet, smörkoppen, den förste dagen, svartsoppa, den andra hvitsoppa (färsksoppa) den tredje, svartsoppa igen, hvar sin kniv i hamman, ett stort talrik till hvitten. ölkannan gick omkring för jemt, för var gång (lag) de var andra i handen och taka. Sen begynte dansen, spelemanspenningar togs upp var kväll på ett talrik. bruapigerna skulle klä af buden förridarna af brogemannen. Bruasängen bäddas kvällen före bröllopet af båda svärorna så många dynor buden hade skulle de vara i sängen så den räckte tätt mot taket, andra dagen var buden klädd i klud och hvitt förkläde. bröllopet vara till på femte dag. När buden kom till sitt nya hem

Den som tvätta först på det nya året, blef utsatt för så mycket skadeka

6.

M. 8979:6.

sprant hon af vagnen knäpte ner skebelen och tog sebokacken och sprant i stället med till hästar och kor / hon skulle ha lyeka med kviatarna

Kardegille. Hade de mellan yul och kyndelsmesso, men då de hade julabröd och öl ändå, en 10 eller 12 kardeiser, när de kom om kvällen fick de ost och bröd i handen, sen satt de i två rader, töjarna la de mellan dem på ett soffsock eller någonting som ställdes till att lägga på. de hade alla söndagsklädern på, då de börja karda måste tröjan af. kl 8 var det kvälsmat kl 10 bestods en bit kaffe, så tältes gåtor prätas historier, sjöngs viser, alla nyheter tältes om kvällen fästman och fästmö, den eller den hade fått, sen kardas till kl 1 då var det nattamat innan de skulle lägga sig. de låg alltsammans på stället en tre st i var säng, så låg de till kl 6 så börjas kardas igen hela dagen till kl 5 sen börja sjelfva gillet så tältes alla ring danser så många lekar som kunde finnas på, gillet vara till kl 2, då gick var och en till sitt, sen skulle det spinnes till vadmal.

Bryddegille I Oktober börja bryddegillen, då bjöds både pigor och drängar ett par från vart ställe det gick med bytte, då det var kvällt gick var mad sin bråg på aseden till bryddebaen, när de då blef sena sade då hade härataresan hören tar, pigan på stället skulle ta höven at hon bröt inte med kon bara passa upp med hören. när de fick brytet 3 händer, ficks mat i handen bestående af ost och bröd eller kätt och bröd som pigan hade med i en korg och ett kar öl hade de med i baen, kl 11 kom far och mor gånes till baen med en hel korg mat, då fick de två skifver bröd en af var sort, två bitar öl på den ena skifvan rullepölsa och smör på den ena, då vilas där en timmes tid, då kräp de in i ingandhallet, där som var varmt så sjöngs viser och hölles skråj sen skulle brytas igen men då var det inte bra där var förmycket för då blef tiden för lång, vai brytesa skulle ha en 14 händer. 2 vigher till var hand, var där mer var det för mycket. när det då var slut med hören så gol tocken (härataresan skrek) då var kl 2 ungefär, så hängdes härahämmerna in i ingenhallet för natten, så gick var och en hem och la sig, sen om morgonen gick fruntimmerna till baen igen och skafva, sen när de skafvat en tre händer vars, fick de en skifva mat i handen, sen kom de med potatisgrät till middag hamung och mjölk att dappa i, kl 3 skulle de komma köranes efter det linna, då skulle där ett annat hall komma och sätta in här, sen gick var och en hem till sitt tvätta sig och jorde sig i ordning till gillet. Vid 8 tiden gick de igen.

M.8979: 7.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

så fick de mat, när de alla voro samlade pigor och drängar, då var spelemannen kommen, så böja dansen, kl 10 ficks kaffe en kopp och skorper till så gick dansen till 2 eller 3 tiden, så var det mat igen, öl, och brännvin inte att förglömma, dagen efter skulle husmanskvinnorna komma till stället och skätta så fick de också lite gått. Karatesan skulle ha en hand linned och en sedk med skefver som de samla upp under bröllopen.

Den 1 maj eller valberg afton skildes fåren från lammen, så om morgonen mjälkas fåren, innan de släpptes till lammen igen, mjälken kokades till syltemjölk som slogs i backar den gångnas till att doppa bröd i, dermed höll de på med tills de fick nog mjälk. När de mjälkat skulle de spotta öfver kaen (för där inte någon skulle kunna trolla koen.
Om juden fick de inte säga i mus utan ängar (då fick de rent fallt af möss. I bliek Februari skulle de inte säga loppa utan bliehom (då blef där fatt af loppor. Midsommarsafton skulle de binda en tråd om lostuckan och Pionerna, där skulle stoppmål sitta i (där skulle inte flygga kraften af) det skulle bindes om innan solen gick ned. Alla blommor som skulle plockas och vara till läkemedel skulle plockas midsommarsafton, de fick inte lef att komma på gårdsplan (då mister de kraften

En verklighetssaga i början på 1600 talet som berättats af de gamla. En barnmorska ifrån Komstadskätte som var resande i Stenshafvud på förlossning, der var ett kristligt frantimmer som af trollen blifvet bortröfvad, hon kunde inte bli förlöst förren där kom en riktig barnmorska, så kom där en och knackade på om natten så sa hon är det nu tid, hon hade ett annat ställe i väntan, så svara karen ja, på den tiden buka barnmorskorna mest ride, så var där två hästar en som karen red på, en som hon skulle rida på, så bar det åstad så det rent sven i luften, då förstod hon det bar längre än hon väntat, så snubla hästen emot en kyrketrappa, då fråga karen om hon vesta var hon var, då sa han var det var inen vilken kyrka det var har jag glömt, när de kom fram stod där en kar och höll porten öppen, då steg hon af hästen, när hon kom in låg frantimret i en säng, så satt där flera frantimmer runt omkring på bänkarna, hon bara hälsa och gick fram till den sjuka, det gick svart öfver, så viska hon till henne att hon skulle ta emot vad hon fick, och inte gå till Gus då hon kom hem. ~~nät~~ så kom ett gammalt frantimmer in med kryk spöner

8.

M.8979:8.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

och gaf henne, hon tog dem i sitt förkläde, när hon kom at stök kaffen och hästarna tillreds igen, hästen haka djupt ned, så den var lätt att komma på, så bar det af så hon skalle vara hemma innom dar igen. så la hon förklädet med spånerna i skorstenen, så gick hon in och la sig, då sa mannen är det så fort öfverstånd, så svara hon ja, om morgonen bar det penningar där var i förklädet. Hon önska sig en sådan resa en gång om året

En gammal sägen som också skall vara värklighet, efter vad gamla berättat också från 1700 Om Kitta Gippa. När hon var död, gick hon igen att gemt, till sist kom hon mitt om dagen. Det skulle hänt i Lödrups. prästen mana henne ner i brunnen. men hon gick upp igen, när de talte till henne sa hon bjibb bjibb. så var där en kvinna som tog ett linne för mannen och fråga henne hvarför hon inte kunde ha ro i grafven, då svara hon att rockarmyttan brende henne. så mente de hon stulet linnad som blifvit till liklakanet hon hade spunnet så mycket till fremmade. Sen kom prästen hörandes, så fick hon sitta hos honom i sätet, så körde hon åstad så mana han ner henne i en tvefgraf, där hon då gick ner, där slog han en stor tjock ekepåle ner, då måste hon bli där sen var der ingen som såg henne. Ekepålen har stått där på den här senare tiden, om den står där än, vet jag inte.

Insändaren från N:r 6 Kvarnby den samme som sände gåtorna

M. 8979:9.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9.

När jag ser i tidningen, att kardedjället intresserar, så kan jag sända visan också om kardegillet.

Den gamla Kardevisan. tryckt på 1850talet

Ett sed från forna dagar, på landet ännu är,
Att kardegille göra, då mat mor alltid gör.
Att bjuda byens piger och alla kärlinger
Att komma, för att karda, från kväll till huson dar,

II

Om mor den dag är knarrig, man icke undra bör
Sött bröd skall hon ju baka i koppen lägga smör
Och kaffebönor mala att det kan nådka till
Och grana garåskaker, som äfven hafva vill.

#

När dit mot kvällen tiden, så börja pigerna,
Med såpa tvätta halsen och smörja flätorna
Ren särk de på sig taga och stramper äfven på
Och gunnarna sig skära, så gått som de förmå.

#

När de sig hafva pyntat, så vandra de åstad,
Med kardorna i handen, och en och var är glad.
Att nu få komma samman, och prata om allting.
Som häfver skett i byen, och allestans omkring.

#

När de på mor har hälsat, så bli de fägnade,
Med goda sockerkringlor, och smaketligt kaffe.
Om mor är vid gått tynna, så få de än en kopp.
Som vederkvicker kroppen, och mantrar sinnet opp.

#

Uti en ring på golfvet. de sätta sig nu ner.
Och alla börja karda, med lyst och med beskedt.
Strase pigerna nu böja, som deras vana är
Att kärlekssviser sjunga, med röst så klar och skär,

Vid öfversta bordändan, där sitter kära far.
Och uppå finkelflaskan, en sup han ofta tar.

10.

M. 8979:10.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Men drengarna fartjusta, i flock på golfvet stå.
Att ljufva kärleksånger, med andakt höra på.
Men stackars mor hon spänger, i stugan at och in.
Än är hon uti köket, än får hon i sitt sinn.
Att gå i sommarstugan, för att där efterse.
Om ej den gråa katten, har gjort förargelse.

I köket står en käring, och uti grötten rör,
Att den ej sved skall blifva, men få den smaka som bör.
Hon rör så svetten lackar, på hennes panna ner.
Men mor hon svär och säger, att hon skall röra mer.

När klockan slaget nio, så börjar kära far.
Att blifva ur i mässan, och fega vett har kvar,
Mor då till honom säger, jag tror du illa mår.
Det är visst mycket bättre, att du till köjs nu går.

Mor tager far vid armen, och leder honom bort.
Till sängen som stod bäddad, där han insomnar fort.
Att maran honom rider, han tror i drömmarna
Och snarkar så det knakar, i sängastolparna.

När pigorna upphört att sjunga, så börja de strax tal.
Om sina fästemenner, och sina hjärtekval.
Och hvilka dygdemönster, och sedliga jungfrur.
De alltid hafva varit, fast än mot sin natur.

Så ljuftligt de omtala, hvad vackra Ola är.
Har Per i varje piga, på stunden blifver kär.
Har Anders han är skefbent, och geppa är ett nät.
Ett fårafår är Erick, men görs så rar och sät.

En käring spatskt nu sade, ej veten att det är,
Ett tal i allas munnar, att nabadrängen Pär.
Har länge hatt vanen, att som en galen katt.
Igenom pige fönstret, ~~igenom~~ på inhappat varje natt.

M:8979:11.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Röd som en kalkonhäna, en piga svarte då,
Men kors i hela världen, vad du kan finna på,
Du är en stor tågubracka, så käring som du är.
Och kan ej hålla munnen, förbannade tögnnär.

Men när det lider midnatt, så börja pigerna,
Som de fåvitska jungfrur, att blifva sömnige.
De nicka och de nicka, och ögonen bli små.
Och gusmmerna som oftats, snusdosan hälsa på.

Men mor förstår att hjälpa, att de ej nicka mer.
Hon tager kaffekitteln, och än en kopp dem ger.
Strase börja man och karder, som trasmastickor gå
Ty utaf kaffetåsen, nytt lif nu alla få.

Mor breder duk på bordet, och sätter derupp på.
Ett gröt fatt med smörhåla, svinsylta och gudiå.
Och stekta lår och vingar, af höns och mycket mer,
Och alla sig nu sätta, vid bordet blygsamt ner.

De börja strax att spisa, med kostelig aptit.
De prisa och berömma, matmor för varje bit.
En sådan gröt som denna, vi aldrig för har fått.
Och sådan stek och kaka, ja, tack vad allt är gått.

Beskrifning på gullekarna.

Blåsa bat bag.= Fästes ett rep i bjälken nu vid dörren, så där blef två ändar en 2/4 lång, en macka på var ända, där skulle karen sätta en fot i var macka, så sattes der ett ljus, ett gått stycke ifrån på gålfvet så skulle han gå baklänges på armarna, och försöka blåsa ut ljuset, så drog repet i benen så han flog tillbaka till dörren istället så han fick försöka många gånger innan det lyckades.

Pega rispasyl eller skomagarens ägaryt) Då skulle de ha en lång käpp så ställdes der ett ljus på en stol. två stycken skulle sticka öfver käppen ändan emot varandra, hålla med bådahänderna om var sin ena om käppen, den främste var skomaker han skulle hålla käppen mitt för ljuset, den bakaste frågar, har du mina skor färdiga? han svara

M.8979:12.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

nej, den andre säger har du dem inte färdiga i morgon så pregar jag ögat ut på dig, så frågar han igen, den andre svarar nej igen då säger han ut med ögat, så försöker den bekaste pricka med käppen så gått han kan mot gyset, han ser ju det inte, den förste skall ju freda, det så går käppen fram och tillbaka stundom långt vid sidan om gyset, så där blir ett nyskigt skratt. / Sy ställar till kungen eller klappa gistringar) Två karar satt på golvet, fötterna mot varandra, den ene skomakare den andre gesäll, de skall ha vars en stöfvel så står de benen i vädret så vars en gång så högt så de kan slå varandra i ändan med stöflaskaftet så det smal, det skulle gå så fort de kunde, det höldo de på med till mästarn sa, ställarna vor färdiga / Slå farmars öga ut / Då satte den en pråsa eller ett gips uppe vid på dörrahöret då skulle den ha för ögonen bandet, så skulle den hurra tre gånger runt på golvet, så den blef vilse så sa den, nu slår jag ögat af dig farmar så slog den med en näsduk. eller sjalett, i sista fall träffa det ju inte, de visste ju inte var gyset var. / Sko blackan / De tog vanligtvis en hattjuga tomt lång, den skulle ligga på två stolar den som skulle sko skulle sitta på längs på hattjugan, ligga benen om kars, fick inte röra vid stolarna varken med fötterna eller ändan, så skulle de ha en lemlig lång styf käpp i händerna, så skulle där ligga två trätallrickar på var stol, en på var sida om hattjugan det skulle vara skorna, så skulle han sticka i golvet med käppen en gång vid var sida tills han fått 24 sömm, så skulle framskornan först slås om den, då skulle de stå de tallrickarna i golvet, som skulle bakskornan läggas under, de var värst, så de fallde i golvet många gånger innan Black blef skod. (Blåsa gyset) Där skulle en sitta på en stol, så skulle där en stå och hålla ett gips vid sidan om, den som satt på stolen frågar vad befaller mästaren, blås gyset säger den andre så drar den gyset från den ena sidan till den andra för var gång frågar han vad befaller mastarn, den skall sitta rätt fram på stolen han törs inte vrida sig (Torra malt) Då hade de för ögonen bundet, så skulle den stå satta ändan i vädret, så slog den ene så den andre, så skulle han gissa vem som slog, gissa han rätt, så skulle den stå. (Bryta till månen) Då satte de ett gips mitt på golvet, så skulle den ha förbundet ögonen, den skulle inte veta var gyset stog, den skulle ha ett långt halmstrå hålla om båda ena, så försöka krypa till gyset och bränna det mitt af. (Tacka för den gamle mjölgräden) Där skulle en sitta på en stol ha för ögonen bundet, räcka ut handen, så skulle den gissa vem det var som slog, när den gissa rätt, så skulle den sitta

M. 8979:13.

Hôren

Olof Ahlenius-Hoffman

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Sådes po våren sien den andra saên va såd o rolle des blé de jo i sista hellin i Maj månad för de mesta

Sien jôren va bléd tvåred me år so skulle han jo lia lett o derförr blé han tvåred en 8=14 da fôr ud. Do de blé leid ad sa' hôr so slos hôrfrôed alleid i en lidun korr eller i ett lerkar.

Do so de va gjort to såmannen den po den vendra armen o började o så me den högra näfven hôrfrôed som han borre to me di tre fingrane - tummen, likepett o långemann - slo han ud di vaniga of så fatlid etter som han trau fram me de högra eller vaustra bened.

Do hôrfrôed va såd drôfs de lett norr me ett år o sien harredes hôrtoket o tramledes lill eller.

Hôren sådes alltid i kappevis fora so o sa manga kappar stort hålann skolle di lia förr ad de skolle raika ti de o de i hustes nôdvan di heder i klarvej o annad.

Tôrna skolle jo asse ha nitt et hôrlann förr en lôs skolle förr de måtta ha en kappa hôr såd i tôrna som di sål skalle gore vent om tvållana o nåller.

Vå hadde förr ti ad om di laute litt vegd jôr po en karregår so skolle hôren vussa med vållon o blé lang o valkar.

Do hôren va appkommen o blé lett stor eller sigu han blommede so skolle di lo ge hôr. Do di logede hôr skolle framman timmn* alltid gå po platt o ha bonged app skôrln so ad di inte sede o vrasede norr hôren. O do di gick der so trau di so fôr sigligt som an de va dores et. allt sameus.

I mellom hôrlannen va der borre en liden rau förr tôrnas va et i allmanhet appad husmo-reas.

*/ Do va fruantimrens goremål o loge hår.

M. 8979:14.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Som di nu gick där o loggde berättade di allti en del hiträvior o i allmenhet handlede di om di domme Jöjana förr di va jo dommare åv annet folk.

En hiträvie om dom ~~to~~ dö. lyder so.

De va en gång ad ~~fö~~ Stjö Jönga som kom norrad åttin so di do gick po stora landsvägen kom di opped po en backe o do kom di li o se nåd som skinde so blått so o do ropte di po sitt rådie ~~dö~~ mål ho der i sjön förr o di trode ad de vå sjelfve syngersjö som di sa o so va de enta annet en ett hörlana som sto i blomma o de skinner blått om middan mm mod kvällen bler de ~~rytt~~ rosjötet i färgen.

Som di nu sa sjön so sa di do ika vi skynga vass dit o bade o Jöngane li o sprin ge de varte di orkede o do di kom norr li hörlanned som di trode ad de va sjön för di hadde alldri sitt varken sjön eller ett ~~blomande~~ i blom hörlann, men di hadde hört nes ad sjön va ett blånande hav som bölje de förr vared o de sa di jo ad hörn asse gorre.

Badet hadde di domhongaune alldri i häller sjovat för mm so mied vinte di endo ad di skolle dra alla klärne af si o varra rent sprong tande nyjia. O sien di do hadde drad alla klärne af si la di si norr i hörlanned a trälle de ki der o de va jo ~~borre~~ bodde blytt o gabbelett i ett vackert solskinn.

Rätt som de do va tyckte den enna om di ente skolle simma afver sjön o de va di me po alle sjuk o so för di ilamme o simma, mm do di kom afver so skolle di räkne si a se om der va bled nån saknäs förr si di hadde hörd ad di kunne sänke si i ~~ett~~ sjön. O som di do räkne de si so kunne di ente få mer en sesc

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

M. 8979:15.

men di hadde rede po ad do di to ifrå Smålann so va di best o der va ingen som di hadde bled of me för of sellskafved.

Men di gjore de samma vicke af dom som rakt nede för di fick enti meren best.

I sitt va der en som va litt klogare än di andra o han sa ad der sto en ko tör ed i ängen der di va komne ed o somne för han hadde han witt i Smålann fatta di va röda där här va di af flere slags fargar, men han tänkte i sia väl so skepper hon nokk lie dumme fodelse kager som di der e hinna. O so va han le vots go di o se om der e nan somni bloder kaga so ad vi kan sticka norr våra nesor i han, so räknar vi alla nesehallen o do kan vi säkert se hor många vi e, O de va di me po allasammens o do di kom hen ti Ro en so la föit han sin gjort förklaged si norr o stack sin nese norr i kobloddran so der ble ett stort märke etter truten o so gjore di samma dant alla i sammens

Sidan so räknede di nesehallen o do fick di sjyst o so va di jo der alla sammens först do di räknede ellis glemde di sit sät.

Men som di nu hadde stad der o räknad hadde der en pojebell vad ude o skolle flytta körne han sprant him o skrek de om de förr husbonen ade ude i hörlanned la der en bunke gönga o ballfejte de om hiatom om di skolle bade o ad di dumme krägen hadde vra sed norr hela körticked. hörlanned.

Bonn ble vell inte arri o fick fatt si en bita knart me en stor klyn i enden o sammordna fick alla drängane o ud po raen po di stackars gögane som sa i ente hadde gort nan förbrytelse "si bonen o drägane
V ha borre badad litte" rafte gögane do di borje=

V detta skulle vara på göje dielikt ty så härmades det.
nun jag kan ej skrifva det utan det får her Doktorn ändra.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 8979:16.

De o klå app dom me snårte klynnen som sve i skinzed pa dorr åu di hadde bråd si.

O der forr to jongane sina klår i jåugnu o sprant de varte di kunne o sonne kan jo si gin sprinze app forr di kan jo sprinze vo vare åu en hong forr di e jo app fødde po hafrebro o sulsvåre ~~o der forr~~ ellet e de jo nonne råkte ladhonze. o do di komma norrad li or di mått i volkpunned o sopver me nesan i våred unger nitt påte o sie lass do di e po atta marknad o do di e ude o kör so sider di o hanger po latte o jider ente so mied som o klå si i enen engång o ska di skylle nåd so e di snart tappennede.
O an nålberna so kan di bås mig si honned som helst.

Sien hörn va loged so ito dan vackar hela sommaren o börjede snart o blomma o sätta fröknoppa = ~~knitte~~ knivvle.

Do so hörn va bled mod so skulle han ryster ~~o Hören kone åte tangen af for~~ opped so ad han ble råglet ren for gres o annet mög som sto länger norre mod bonnu i kvälanned

Do di rotede hör so to di ett eller två ~~storn~~ hör venor ~~me o~~ ad gången o do opped me den högra nåfven o la dom i dn vänstra der di hått hören ti di fick en nöfvefull so band di de me ett par hörstonn som kalledes en hörknippe. Tjuve sonne små hörknippen satles i en ronn hörtaf ve hörstuvve me knivvled uppforvid.

So sto hörn i stufvorna ti han ble torr do di akte han inged o va han do reptett skrabb torr so han skramlede so las der ett lagen i vognen for ad ente hör fröddod fröed eller hörknivvlen skalle drusse af po balken.

So snart di kom hemmed me hören so to di o stafvede af hörfröed mm de

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 8979:17.

hörn va torn för do gick de mied lättare af en sièn han hadde led o svettes.

Do di slavede hör so lâ di på knâ på logolled o hadde hör knæppen i den vänstra nôfven ~~som di hâtt~~ o hâlt om knæppan norr ve rodden. Hörstafvan hadde di i den höjra nôfven. Do di so hadde knabbed lett på den ena sièn so vände di den andra sièn opp ad o do di so hadde slafved han lett på den sian me so täjte di opp o rôtte hörfröed af som di lôste ente hör knæppan.

I fall der va bled litt gresiblaum hörn so va de ente so lett o frâ de fröed ifrâ uden di reffvede knevolen af.

Do di reffvede hör so hadde di opp satt hör riffvan på en bänk me reffve lennen opp ad. Der satte si nu en på bänken o en an på o lonte han hör knippen o so to han o bredde ud knæppet lett o slo den norr på hörrifvan o dro so ti bagu so ad hörknivelen gick af fyst på den ena o so do di vände om hörknippet o slo den andra sian norr so dros de af den sian.

~~För ti~~ Hör knivelen tos i en posse so länge ti der ble better tid ti o gorre de rent

Do di skolle gorre hörfröed rett måtte di do de va rifved tarke knivled mun de va go ente so lett för der fick jo ente slå allt för hort o so hopp di om kring der för hände de iblandad di to dom me si ti möl lan o lo möllaren mala knivelen i itu. men do skolle möllaren lätta kvarnen so ad ente hörfröed ble skaded. Sièn knivelen va itu so va de jo borre ti o rydda o dröfte ~~de hörfröed~~ rent.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M.8979:18.

I o tarka hören me plejet va jö de allra letteste li ad få fröed af mun de va ente prestis nåd passande arbej förr manfalken för di va ente so vana li o dras nett me va de va o derför do di tarkhören me plejet so va der alltid ett frun timmer som ha o bredde ud hören po logolled o do so fick ente draingene vrase po honned som helst me stavolen udm di skolle stå försigtet o i mod ringen so ad di ente dro ud hören för do ble han vra red.

Tösornes hör brute dragans kjelpa dom me o slafve an syndemarne o do berta lösor na ebl. fö dom.

Norr so hör fröed eller hör knievlen va af knabbede so bosteddes hören isammen i store neger (som bantj me horban) o lass sammun i en krog i ett hall (hus) so ad han ente ble norrvrased af hyns eller poze.

Do de ble i medled af September o såen va inhgsted so skalle di ud o bre hören ti bleges.

O do lesstes hör bonterne po en vong vogn o körder ut po en vacker kornstubb der di laite af bonterna.

Sen kom tösorna ud o skolle bre ud hören po backen han lass då i raga mjor me toppen i mod ad norr eller öster för ad ente vared i skolle so lett komme to fatt o emne vänne de so ad hören ble vrased.

Vo de so ad fruentimren förtas i rekted po de so kom de albri i froge ad vared vrased hören sammen do han lå ti bleges för der va ett hys di kunne gorre so ad han lå stått som en mur der di la han ti di skolle ta han igen.

De hyred va gemska ankelt o berta i ad do tösen skolle börje o lea ud hören tejde hon i stille o to hören o bredde

+ de e förvde medo sydvesten dorna här norr i syndre Skåne

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

7

ud en vicka o so fort hon hadde lagd den fyr-
ste hörvirkan so skolle hon sette si på o pissa
redet på han so blé allt hören li ennes hor
dant de blåle.

Norrom fjortan da eller so ad hören va
blejt nock so de bråede va skört so skolle töttorna
ud o repve eller nejé upp hören i sammas dauna
bonter som de hant tas ud o bant han lié rondo.

"frigastugu" So körder han hemmed o lass upp på en fjelle
der den fick lié i fridel li ad han skolle brydes
vicke sällen komne blé samma år.

Da hören brödes so väl ve bryde graf som
af bageron ~~eller en~~

Hadde di inte so mèd so va de lettes o
bryde af bageron men på se nore tid blé de
förbjudet af brantods bolagm.

Do di bröd af om so pattedes på do di hadde
bagt oro snart de grofve brödet va udtad
o ornen va tom so stoptes di blejte hörbon
terna nig o bageron på gjölen satter för. Der fick
nu hören lié i ornen ett par dyng ti han va
bled råktet igenom torr.

Do nu hören va bled brydetorr so
en eftermidde skolle dragarne hjelpa töttorna
o bryde ornen tom. De arbejed varede jerna
ud på natten. Om gerdidem brydorna blamre
de so berättedes den ena spöjkhistorien eller
sagen etter den andra o deri mellan gåtor o
emtor eller dråje o töttors kärleks äfventur

So komne di jo att ta ti o yönge deri blann
den gamla brydevisan+. Do di hade af-
snackedes der om den domme dragen som va
på ett brydegille ~~o dodi~~ di der di sien di had
de afbrydded ga si li o svèa fèta för de
brunner jo so blat so o ende upp ti nacken

Men den dragen va so dom so ad han

+ Kan tyvär ej upptecknа densamma ty af alla jag frågat
äro der ingen som nu mera kommer densamma i håg
Som ony har jag aldrig hört den sjelf i hållen.

M. 8979: 20. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

8

to o knepplte nors böjsorse on ennen o tende
so po en baddare o de so de glode i hemmels
sky mun dråzen dun domhongen han fick
vell annad o vidde forr han dro hele blysseda
me inj i tormane o ~~de dom~~ skåledе dom so
han dö ett par da der etter.

Do di hadde mien hör so bröds hav
bryde grop (jäj har sjelf varet med on två) eller osse
po brydetine som va sarskilt böjd ti de samma (vet
ej hur det gick till ty på det har jäj aldrej varet med)

Nor di skolle bryde på grop Do skalle
der en sarskilt bryde grop graves o den fick eate
li'a når husen. Han grafdes derforr nåtun alltid
bay om ett ~~to~~ hafvegåre eller ve en pilebåsk
so ad der ronne vare lumt do di skolle bryd
de. Grafven va tre alna bäj o liasto
jup o in eller litt bredra. I den ena ennen
va der trappbrin so ad hörtornekarringen
skolle konne gå nor ti illen so lå po bryde
grafsbonnen. Ve bejärien om brydegrafven
satter ett par hörtehalkarö i den bortarste ennen
satter en haldar, ve den ennen som trappen va
las der ett starkt rätk fra hälk ti hälk afver
grafven. I fra dette räked o ti daren i hin
ennen lass der järn dänger som ~~tatter~~ lautes af
ornen.

Ti bryde da en hadde di leded apped en
gammel vand hörtarrorka karrinz fra byen som sko
le stå ell o hörtarnongen forr samt nobolaf
veds dråga o lösor som skolde bryde hören.

Do di kom on marnn fick di jo kaffe
o seytede mormade o dasse si en so skalle
di börje o bryde po värnina brydor som
va di bonne eller orze ~~kolle~~ körde.

Hörtarrorkan hadde redan litt i korn
vej börjet o kölned i brydegrafven o bred

Rävkärr

M.8979:21.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

hör po jârntâŭgerne der nu rôĝen bomuede[1]
i jenom niĝu ~~tran~~ illen ble rûkte klar fôrr de had
de ente laf o rye svârt hvid roĵ va jù ente so nogt.

Allt etter som hôren tordes so vaûde torrorskan
om han o niĝu an en hon fek rôŕe varken itt
eller bve hôŕen som la' po bryde grap tâŭgerna.

So mart ad der ble lett hôr torr so ad di' kon
ne bôrji ea ga hon fegt tôm o draŭgen po
stulled vârs en hôrvitka o so bôrjede di' a slam
ra me sina brydor o me de samma va der asse
torr hôr ti alla i'samnans. O allt etter som
hôrtorrorskan to hôr af ti brudorskarne hen
ne ve draen ~~ta kor ny ti torres~~ flytte o vaûde
hon fram po bryde grafven frå hôr enner
o la ny ti torres der.

Po so vi fort gek arbejed hela daen t'di
fek af hinned i mod kvellen o va borne
af brytt ~~nes~~ ongerlêdes di ~~af~~ ad sina vanliga
maltider o drack kaffe.

Hâr berâttede jù lie sadant som elles o nu
do der va so manga so va der jù preses som an
derlestes i en linny om alle bryens nyheder.

Op ad po forre middan so kom nabo en sma'
(dottra) grâbbor (dores store dottra va me a brôd)
eller om der inte va sonne so va de tjente grâbban
me en krouka milk som skolle vara
ti brydejilled.

Brydejilled berto i' fek (lânge) o grâd
(ribben) ti kvall.

Norr hôren brôds so skolle jù dem veikan
som torrorskan lônte fyst bryder ren forr
skôfvor o vries samamen ti en hôrlack
O do dem va farig so ~~f~~ lass han ve i'an
nan di' brôd en dag ti dem ble farig o ta vees
i lock o so ongad for ongan po bleitta vèi
ti di fek tjene hôrlocke do di so

1/ So mart der ble brudeskôfvor so ta hon o kryte
me dom.

M.8979:22.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Do di bröd so hålla hör vitkan me dem vänstre näfvarn. me dem högra hålla der om bryde bors hån tagjed. Affalled hallede skåfvor.

bantz sammen ti ett Gjus.

Brynderne gick varre hela dagen förr der va ingen som ville varre Sekast uden alle ville ha so manga Gjus som di kunne få.

Do de so va kvall o hören va brydden latt alla Gjufvarn ingjed o förr de mesta apped po loftet + bonnigsvullangan der di hadde lajd fjelle i mellom ett par hanebjelke o der staptes alla hörGjufvarn sammen ti di skulle skattes.

Brydningen po grof va för de mäst i Septembr.

Skalle hön.

Va inte so storartad som ti o bryde Skattningen förrattedes mest i stallet af April eller maj do di kunne sidde nere po lo zolle.

O dertil skattningen bodde des borne app ett par huskvinnigor fra Byen som skulle jelpe törrna me skatte arbejed.

Do di so skatte so toss der Gjuf eller Gjus lock eller lack af ett Gjus ti de va slut o so vres alle lockane sammen i ajn.

Arbejed gick so ti ad i dm högra näf varn toss der skatte tråd o i dm vänstra hålst hör locken som slas nig i skatte fods hagjed an me en sil an me dm andra allt ongjer nm di hogg hörlocken i skatte fodm me skatte tråd. Skatte fodm hålls de ena benet Do dm enna ennen a hörlocken ble rin förr skattefall o skäfves slas dm andra ennen ni ti dm ble rin so vres dm locken i sämmen o m an tos ti dm ble rin so de alla Gjuse va rena vreds di sammen ti ett Gjus o pick lie ti di skolle heyles.

Affalled som ble do di skatte kalledes de bäst förr nä / skattefall de sämste kalledes sjö vattenfall. I skatte fälle vreds sammen i totte o tos ongan ti de skulle sjuingas.

+/ Do der ni es laftet menes denne alltid po bonnigsvullen.

M.8979:23.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

renras 'gan fak

Korkezla

Hejlingen

Eijck so ti ad hör hejlan bants bagpo ryggti
bed af en stol sovide di enta hadde sär skild hejle
stol. Nor hejlan va probangen lass stadlen
o frummuntsvorn satte si mitt foer po en
an stol me hörtjefved ti vinder om si o de
bäter app o en lockter o vres apped o so
dass fyst dm ena enen i hejlan so manga o dros si bage
gånger som de behöfder forr ad han skolle ble ren
nin sammer dant me hin ennen o de so hör
locken va bled rem o vacker vresder ~~krone~~
en krorr po den ena änne so lan dm a tos
en an forr o gorra dm rem o vackar hvaretter
der fyst vres en krorr po ena ennen nin
vres di två i sammen. Do dm tredje ble
färig so vred der en krorr po dess ena enna
o sien vres dm di di två fyste. Sie dant
me fjerde o femte o. s. v. ti alle gingel va
~~dom~~ vrede sammen i en halkrans.

So va hörn färig ti a
springa.

Skulle den ned varen ti dane so hejledes de tvågången o de sista affalles kalledes fineblår

Affalled ve hejningen kalledes blågarn
de vres sammen ti blågarns tatte. o la
so ti de skolle springes.

Hörspringningen

Kalledes forr ad springe lenne som va de
bäste eller som va sammanved ti hörkransa

Do di skolle springe linne so tadder en hör
lock af kransen. Hörlocken breddes ut po
de längebored i stuan so ad han la i en
vackar ro der han bredder vackert ud me fingra
ne. I ien so lass rolig upptändare hafve de
gott me spytt
si en han jorts po hören i ena ennen o trellades so längs ad
so ad ~~allt hor~~ hela hörlocken kom ti o side ~~po~~
~~ståndare hafvede~~ me hont po vegft.
upptändare hafvede.

M.8979:24.
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

12

Y mm do di spant skättefall so hände de i blann ad di fick fanuder eller ~~fnurp~~ fnurp pa. Desse teängdes en po spjärne pinj o sän so spanti dessa fnurp panne ti klöfsor.

So satte spinjarskans ni ti rocken o to led trådun i sjenom nocketöjed o hått han me dun vänsta näfvun satte so rockjuled i gång me dun högra o bvgede o tramapa rocken me benen.

Do hon fick satt juled i gång me dun högra näfvun tar han opp i morgn o gores våd me spytt o rotv hon litt hår af oppstån darehofvede o smed ti ledtrådun sein sick fridvane me ett vist hanelag (som ej kan beskrifves) so ad trådun blo jämn o valkan o po nocketöjed flyttes trådun af dun ena brogn po dun andra so ad ryttan ble jönast po sponged.

Blagarn o skättefall spants af en spjärne som sattes po rockappstandarn i stället för hofved. (i bredd karmigar)

Blagarne o skättefalled kardedes fyst ingn de las i spjärnan, mm sien sick spinjarn gn omgefär me samme hanelag. //

Do der va sponged nonne röller falle so skolle de kasses apped i garnsticke Röllorna sattes do i en röllental o trådan holts me dun vänstra näfvun, mm dun högra dros kaspan o do der so va gåd 30 tråde rant va der ett ankelt tal do de ble 60 tråde eller tassnetor va der ett dubbelt tal o der om bants nu en klöfse so kördes kaspan vidare ti der ble ett dubbelt tal. ti do tas klöfsan omkass om de och tas sien ti kaspearmen baje i gn hin om. So fort satte ti der ble åta dubbeltal som va fejitan ankla der bants klöfsan sammen o de va ett garnsticke po en hel aln. I blann va garnstickenne po två alna.

En dugtig tös annas skalle kunne spinje minst en hel aln forr dagen.

// klöfsan bants me li e länge anne o tass so ti baje om kaspe armen

I fall di skalle ha garned trovn ged so gores de sign di kaspe de.

I vinningen gores me rocken der. Kanne vore två eller fler tråde i samman röllorna sad no röllentalen.

M. 8979:25

Spinzekaringen
gan himmafär
för nu, matt
o brö.
Nu iblann
hade de 6 skilling
ahun dess
utan fick di
til jul o påske
mat som besta
av brö, subu
saalt (en kappa)
ett halfstop
brännin.
för öfrigt
alika under a
tider.

Do allt va sponged so kogtes alle garnstickn na i den stora ingmurede kjelen i trä brännes askeludd o klådes varre. Sian handes garn stickenne po en stång o en lårstång lass nig i dom for ad hålla dom räckled sprande sian stångdes di ud ti blejes. De va bra o blejå linne garnstickenen an vintern so ad di konne lie ude o fryste mun de va rinkabelet nock forr de va so lett ad di stal hela garnstången elles ble garned vakert vitt de de fick frysa.

Nu va garned färet ti o vaşve.

Do di skalle näşve fick di jå fyst baltte, vorpe o svefve ~~o kasta~~ i sylle o kaste i yl.

Baltningen.

Gick so titt ad ett garn stickе lass po garn vingen o klöfven lästes for de uderste taled fyst sien tars brådem i vemma näşven, me dem höğra drag baltan rant i baltefoden o me ett virt handlare fördes brådem fram o tilbagi po baltan so de han va färig balted la brådem i vackra kors o hanslade ti en lo do di skalle vorpe.

Do so vi balteder baltefull ette baltefull ti di fick nack.

Vorpningen.

~~I ett hörn~~ Po en a bjelkam i stuan sad allti ett bår fast spikad Deri stacks den åtu vorpe tappen anen anger den nårte lass der vorpefoden, En brode me ett to hall ämp po.

e höi po gick vorpan ått

Baltorna om de va två eller flera satter ud. po golled. Sien tas brådänen po baltorna o stacks opp igenom en ring som va fast spikad i lafted o norr i vänstra näsvan på balterskan.

Kom der nån frammed inig i stuvan do di va i dam me o vorpede so skolle han titt i stolls o lå le de ena benet so höjt i vared som han kunne åtta so höjt iked som so. De skolle han gonea ingen han ra nåd

anmod.

Fö 18 talet skulle åldrarne skaffa spånen till husfolkens vad räcker räppe spinningen av ungen ty det betalles lå me en dalar ahun.

M.8979:26.

14/

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Sien to bollerskar alla brådanne i sin vân stru näfve o fese dom po vorpe pingarne.

Do di no va färte slo hon ti vorpan me dun högra näfven, men dun ventra gore hon nre ett vist handlav svängningar so ad bråd omgång arne po vorpan ble po ett vis afstâna frå var andra. So mânge vorpalna som di skalle ha so hôgt upped po vorpan fick hon lea tvâdun. Fyra var omgang po vorpan va de en vorp alu. Do hon va kommen uppi ti raka pingen skolle hon renne me vorpan o Kôre vont han po de andra viset o po samma gang la brådanne lua af dun vänstra näfven so kors med dun fyste brådun po vår vorperân do hon kom norr ti di nâste vorpe pingarne lass der on kors po dom. So vânder der on me vorpan o kôrdes uppforegen o do skulle brådanne lig presci som dun fyste do der so kôrder on igen norr forr so skulle bråden lia som dun andra O po so vi gick de hela vejen fram o ti baga. O do raken va fari vorped va de kors allt i samans. O po so vi bê dun inte hanred.

En vorp alu va en angang po vorpan,

Do tarona vorpede va di tvungne ti o stå.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Do raken na va uppvorped so skalle han tass norr. Do ta di vorpe pingen af anti. Ato so raken o dro dun ti om en man i ogon. Da der ingen ti o hâla i mod po vorpan motte tosen hâla i mod me bê ned. Do di kom norr nân ti satten der två skâllaunekaft i koten som vorpe pingan ne bad.

Do di vorpede fick di se noga etter so di inte tafte nân bråd.

Nu va raken fari ti o svefve. Han lass do hon i hafven o kastades i en graf

M. 8979:27.

15

Vâfstjè me do mange trâde i rôred allt ette som der skolle vâfves. Ti varken o skeftet skolle der varra fire trâde i gârt annet rôv.

Sean der do va kart i sjè satter fallen i râhe ennen. Lâ

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

~~Vâfstjè en satter i vagbôred o fallen bant fast i bagråfven o râkan tan i vâfstjèen hen~~ am brystbommen o so bast am

Fallen bant fast i bagråfven po vâfven sien lass râkan fram om brûstbommen o sien hen om svefvebommen o so ti baze hen onger brystbommen der en sad o hâtt i han n po framfjèlen o hâtt râkan spränd.

Den som svefte to fatt o dro i râfve pingen so râfven gick rondt mun deri mellom so skolle hon re opped râkan me vâfstjèen o skâllaunenskaftun so ad râkan gick vaikert po bagråfvin for de va en sârskild konst me de o ble ente râkan rätt posvefft so konne han ente vâfves rågtet i hâller. Va der mange vorp alua so ad râkan va mied tjock so satten bagråfstrès sorna ti ad stô vè sorna o bau dros i mellom dom i râkan.

Den som svefte fick dra de varste kon orkede forr dun andra hâlt sjen so mie kon mâgtede o po so vès ble jo svefningen ganska hârt adrad o ville ide vâl râkan gâ nett so passeder po o lea litt papper mellom jälp ente de fick di ta tibaze af svefningen

Do svefningen va god tos vâfstjèen af mun skâllmaune måtte ovikorlien ble siddennes so ad ente skâlled kon galed

Sean skolle der sylles o kasten i sjè som der skalle vâfves me.

Do di sylled fick di plocka bråd ettes bråd o sette i rätte sylor.

Kasta i sjè gorè di me en sjèkrag.

M.8979:28.

Sien de va sylled so skolle der kastes i sjø
~~Så~~ i` varken o skåfled skolle der varra
två tråde i röred. Ti due o dylikt flera
allt etter som de skulle varra. Vo de borre hal linne som vöfdes
so hadde di` bivit ti` vorp o slo lanne po mer
sellan tvart om.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Tvirten skolle de sales fyst ingn hau
bolledes o garnitikuna matte dar etter
hänge o tores sen fick di` plocka tråda
ne ar skilde me ~~fingrane~~ fingorne.

Do sadd di` o hadde garnlicked i` nöfven
o spände de ~~ud~~ me fodeblaed eller de villsi`
di` sadd o hadde bened inge i` tvirtegarnlicked
o tran de ti` galled.

Do di` va i` lan me o vöfde hallinne
sale di` raikan etter som han kom af röfven
för do ble jo tråda me mie starkare.

Nu va jo raikan färig to o väfve
o de skulle jo läm gorre, gråbban
derimod hon skolle håla hinge ve le` me spoltte
o spolor ~~spiror~~. Spultinigen skedde po en spylte
~~rock~~ eller asse po en räcklig spinge rock som
der satter ~~ut~~ en trä pinig i nockehalled.

Spultepiforna gores af gamla kårt
o kardus papper di` va asa af gasevni
ge ben o rörnöfvor.

Töm to nu en spole o granske de han
om gråbban hadde gort han räcklig o va han
ente de so fick hon po räiken gorr di` skolle
vorre so ad de` ente ~~vrakade~~ hannedes.
Nor di spultade fick di` gå fra en halfär lig spultety de sunde en spravande kvinna få lyde på i sitt barn
Va spolan bra so satte töm han i` skot
tan o slo skottan i` genom skålled.

De e sarat do di` hadde hatt i` yl so
bants ~~forrbing~~ käppen i` räkan o i` ~~fra~~
den gick der forbings tråda na nor~~r~~
fram röfvorn. O onger stylloma bants

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV
M. 8979:29.

der vatennen o i vatet va fodsporren
bongana. Vann o fodsporr va bongna alt etter som
der skolle vöfves. Do de nu bran po fodsporren so ble
der skåll i råkan o derigenom stas skaft
tan me bråden. Do der so va vöfvel ett
stike linneder bay råpan me tillepingna
o der etter spands fvam råpen so ad råkan
ble lagom spänd. Sien der va vöfvel so mied
so ad väfspruddn kunne rättes po so satter dun
po forr ad håla råkan i rätt bredd elles hände
de ad i slutt tråadarna ville dra samman han
Forr vår bröd der stass i — skaftan stass fram
o tilbaya — so stas dun ti me ett eller två
stag af sta bored. So fortsatter ti ad hela
råkan va gådigenom. Dorutet tas
fyst dun ena skallänen af so dun andre o
vöfder so ad fallen kom niti syllarna, men
der ble i stå vål en bit om inte kunne vöfs
ves do råkan klipfes af.

Dissa dina kallades vappleänne.

Råkan va nu vöfvel o so skolle han
jo blejes derfor syddes der tre trämärken
ve vår änne i råkan o endel i parvis
ve stass en bia af rakan.

Blejningen fo rsigick bäst po forrsom
maren i slutet af April stag o Juni.

Råkan lasdo ud po blejeplatsen vår
mann o pingedes fast me särskilte der ti
gorde trapinge me hofvepo detta pingane
stac norr i råkemärkerna.

Om eller middorna so skolle råkorna
tänkes me vann. o de skolle gräbborna
gorre. di fick fatt i en spann vann o
sprant längs ve sia an af råkan o öste vann
af spannen me den högra näfven po rå-
an so ad hon ble dyvåt.

M.8979:30.

18

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Do de ble kvåll so skolle räkorna tass nigel förr de gick nist nätt an a la dom lia nde förr do hände de ad di ble stallna.

Gråbbarne fick do laf o tuf luva langs om räkorna o dra upp räkte pingarne. som tass ve vår nu plastiren ti daen ette.

Do nu räkorn va lostan so la tåsn eller gråbban nor vi dra ena enaen o börje dra räkan ti ni a lea dra samman laf för laf. Do alla räkorna va samman draa to di a bar dom nigel i frå blegeplassen. o la dom i blydd i en bal vann för natte

Da en ette tass di ud o tom ti an kvälle po samma vis. Dette fortsatten ti ad räkorna va bleyte nock. O de dro allt eller vädersleken en fjortan da eller tre vickorys tid.

Nu va åntelien kenne räkorna förie ti o klippe ti skjörtor eller särke eller lagen va de nu skolle begagnesti.

Varken vöfningen begagnedes nett ti skjörtor eller särka. Skeftet desmod ti lagen.

Skjörta, särka o lagen klipptes of te bonemora sät o syddes of hinge o dalbra eller tåsorna.

Di syddes me sybråd som va bremne spongn

Sybrådn spantt po samma vis som linne me de va jo allt litte nogare so ad han ble jönn. o so skolle han bringes varkart.

Of sybrådn gores der granna knappa som syddes i skjörtorna. Di knapa panne va bra for di gick inte i tu do di tvätte de o banke de eller manglade.

Skjörtorna hadde store bre de lin ve hals o hånlede. Dera lin gnes blanka me en gnie stin. Hellinne skortorna va bäst o tvätta o mangla o gnida.

I hallsalined va der två knapphall ti en stor Sylkknap.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

M. 8979:31. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

När flickorna på eftermiddan bredde
ut hörn på bonnetubbun för att blekas
och att vara vacker och gent lagd i
och lagd in gråtun på dan nit ut bredde hörnikan
vadar lade de sig ner på torvan och
lärte följande fart bindande visan för
att den ej skulle bort blåsa av hans
stormane:
Ligg som en stan en sten
O ble vid som ett ben ett ben
på fjorton da fjorton da."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Uppteckn. M. 8979:32.

Våren närmar sig.

Christoffersson.

Efter att en tid afledighet sedan brösningen var slut började dagerna att bli längra då sysslade man med att sönderhuggа det undervintern "stuflede" "pillerised". Vår man så på vår ilag med pilrisets sönderhuggning skulle man noga efterse hvarge grön ty "röpilen" lemnade som bekant en hel massa gagnsvirke såsom ex utaf dess kvistar skulle tillvaratagas de som voro dugliga till "kåsta", men de dugde blott till "moge kåste" De bands med två pilvirar som skars af de "röpilar" som blifvet "stuflede" föregående år och sedan lades "kåstane" i en "grof me vann i ve en torvegrav so di ej skalle ble torne."

Utaf andra pilgrenar tog man tillvara dels de som voro dugliga till "riveböjle" de skalades och satten med böjde det samma i en dertill gjord ram der de fingo vitta och torka eller också skalladers de och barken bands om både änder så att den sammanhållt pilepingen i bägfora hvaref ter den kastades upp på "halmtaged" der den fick ligga och torka. Gröfve pilgrenar utsagos till "skofle- och kyllerskaft", de skalades och satter in i huggehuset till att torkas. Utaf tjocka rakväxande grenar gjorde man "fåre- och koböjla". hvilka provisorest tillskars i "tällebänken" och satter sedan i hvarsina dertill konstruerade ramar till torkning. Liknande skedde med "håsteböjlana" hvilka voro nära lika med fåre "böjlana".

Man tillvara tog också passande grenar till "böla" som begagnades när man "mejede". Man fick ej hålla glömma pilskägtes förökning ty de fortplade sig ej självva man måste derför efterse och tillvara taga passande "sättepilar". Dertill upphuggas omkring 2 m långa raka pilegrenar, alla kvistar huggas af likasom själfgrentoppen ty de vuxo lättare då de voro reklet stympade. Sedan de sålunda voro tillhuggna satter de "ud i middingekorran" med blott den tjocka ändan i vattnet der fingo de stå tills de blefvo planterade under en ränvädersdag under våren då ej annat arbete kunde uträttas. Vår man skulle upphugga sättepilar skulle man se noga efter så att man tog röpilsgrenar och ej kvidpil ty dens grenar voro ej på långt när dugliga till ofvannämde saker det enda den var dugelig till kunde vara kåstskaft ty den var stuf och lät sig ej böja dessutom var den mera rakväxande. Röpilen var således förkännande här på tyngerstatt och kännes lätt igen på sina rödaktiga årsskott och på undra sidan gråhvita löf. Kvidpilen kännes på sina gröna årsskott och gröna blod dessutom äro årsskotten så skröra att de vid minsta böjn

M. 8979:33
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

bröste med en knäck och kallas der för och knackpil. Alla odlade stam-pilar kallas ~~med~~ derför "röpilar = sejpil och hvidpil = skör eller knack-pil, Bålaniter kunna likväl skiljas i flera varieteter.

Utaf den tredje slags pilen "bånpilen" skulle man vid risets sönderhugg-ning tillvara taga alla grenar som voro dugliga till låcke käppar och "tunnebån". Låcke käpparna sammanband man i "ones vis" med halm eller röpilsvidjor.
Af pile riset tillvaratogs också gren att flåta risgärdesgårdar med.

Rätt som arbetet på gick med brånslets sönderhuggning kunde det hända att den då mera än nu sällsynta starren kom en vacker solskens dag och satte sig i toppen af "parrebröd" och lät höra sina toner. Och vipvorna "viede ede ofver ängarna o sig derne" der di enligt de gamles tro hade legat i vintersömn under någon "grestuve" eller "po bonnen i nån torvegraf".

Fågel låten gaf glädje och lust i synnerhet i de engas bröst glade ropade de "nu sjunger starren o vipvan vier, nu e de snart vår" och värre gick ysan i bland pileriset. Men de äldra togo saken lungnare ty de sade "vi ska ha vipve fnysan fyst ingen de bler vår."

"Vipve fnysan va e de förnåd sier di unge som ej vid de" "a de molle du vell vidde din bobbe svarren en an pog. Vi ska jo ha en etter vinter me sni sien vipverna e komna ingen de bler rätteg vackert vår. Ska vi ha vinter i jim kunne vi inte ha de inn de va vinter. Jaje de jörde samme me de för nu e snart pileriset hugged o ishov bränned e der inte som ied ris o knub-bane ska vi inte hugge itu för di ska vara li o gängne.

Ja de har du rätt i sier drägin förr de farr ja nock trospo ingen ja får opphuged allt li tönstager, skäflebla, grefvertager o horn, århofved, årouflor, årässa o honvidda och allt va namn har o trued patterti ja i kommer inte en gång li o hugga knuddor och jöddror itu nu, men di e grönne förr di ska ha o torres sej torres i sommer o so li ett anned år so ska i allt få löf o slide opp dom (sien ja får satt skaft po dom, men ja ska nock bära holl i dom men di e grönne, o nu do i ska i lamme skovrised so ska i se noge etter so ad i tar vare po alle sonne kroge som di der sidder for di ska vi ha o spike po vej ja stolpanne so vi kan hänge stior o bramha-ganne po dom o med staniskjuvan ska otte lia po dem. Jamen den kryssingen der sidder runt om de oppfrynnde grene holed den kan i enta nyske ti nådd sier pogen. Jomen kann ja so sion drägin den ska ja af so ad de bler en röning o sien so ronner ja kan litt po den den andra

M. 8979:34

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

sien so ska han varra ti höle- (namnet kommar jag ej i håg nu, men skall väl få reda på det jag tror vist jag har en ännu på lafftet, om det så är skall jag taga ett foto gra fi af den lilliska med rif, får o kobajle modet kommen) o so do du bler stor o ska bruge höitelatted so jörr du allt va du kan so du kan bruge nor ti dem for dor ~~for~~ har du rätt ti o ta en kyss i porå lören som bar lätt ti di o de förstås nock e de borre so hon tycker om di so låter hon nock so du får kyssen för do raf- vor hon do du sticker po ti hinje ja ska ha mer förre ti (po latted förtån) o so bruger du lätt ti en kyss o ska du vinge du ska du kunne bruge bruge lattneen ände norr ti dittan rolia holled (va de en flabb se han ju kyssa holled) mun e de so du en te bär di ad som en karr uden du bär di ad som ett svin so vill nock löse biden ha mått bay ti do du sticker po o do får du skit i tället förr ti o bruge ti en kyss"

M. 8979:35. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

I da so ska att skovbrännerisset ble koged sa pojken Påhr. Ja de går nock om du skytter di so bra som igår svarade gårdsdrängen Ola Blixt, men du ska osse se etter ibland grenane innmerket eged om der e nån som kan due ti leknagge for de e inte säkert ad vi hitter nock i eblebräen forr der går jo mänge itu do vi ska hugga lejde säen i hollorna o höstebalarne. Ja ska nock ta vara po alla grena som duer ti leknagga o stökepskrycker.

Do va farelet va de e varmt jemrar si Påhr do de bler litt etter midda ja leor ongertröjan nu forr vi får vist ente nån vipefrysse i år nu e vi jo ende nde mitt i Marsmåne o de e ofver tre nvor sien ja hörde ad lärkan hon sjong. Ja nu ska du ente varaa dom igen Påhr svarar Ola Blixt forr lärkan de e ingen full ti o lide po de fick hin jeselln nock trots po forr do han hörde lärkan hon sjong sjong han nu sjonger lärkan nu säller man rocken o supper opp min tro han fick durt anka si forr sien so ble de rålet vår igen so han frös o hudrede o do so ra han nej den fulen som di kaller for lärke de e ingen ful ti o lide po nej taska vill ju do jöpen hon gal for do e der hus onger vår buske.

O har du ente hörd va di gamla di sior ad so lant forr vårfroedaen som lärkan hon sjonger so lant etter ska hon tia. Jamen koss svarer Påhr do ska de ble rålet vår lant nad i april. Ja behält du borre tröjan po di svara Ola Blixt forr elles so kan du gå o forrkyle di so du får kålan elles ska de varra mied bra o bade i Marsmåne ude i en torvegrav forr do so får di ente kålan. Kålan va e de forr nåd jöger Påhr a du e jo so dom som ett oscenödd pog har du ente rede po ad di för i varden hade kålan somma hadde vårdas kåla andra borre tvåran eller troglas kålan i do kålan kom po dom so rysstedes di i vårendelem som di frös o de jore ente nåd om di so böddde de dom norr i skri so mänge sänge klär for di frös o rysstedes so ad alla sängeklärna rysstedes me. Ja nu får du i lammi ried igen elles får du ente af me de i da i häller forr de går ente af forr de du slår här o skuddror o i marra e de jo sönda o do so jutes der sista gången ~~natten~~ forr di som ska ta i mod de gamla ställed som lier der västan om i byen mitt ~~forr~~ Petter Tröst de e jo förstäss ente annet än en gammel aukeman som du onge gröbbe skuttan jufter si me men hon juter si jo mest for gårens ~~granne~~ skull som han ska flyta ti

M. 8979:36. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

elles hadde hon jo nock tad nu rätte fårtenan o ti po kôved so ska hon varra stemor ti en halsnes unge o den ålste gråbben e jo nåstan lie so gammel som hon sål o nu Påhr so får du sjynge di o hugge ri-sed o sien so får du ta o jörre en långhalms karre rektet vacker o ren förr möj som du ska ha medi förr du ska vell jälpa mannens ålsta gråbba o ta imod hinger stemor do hon falter nor af prädikstolen o do får i ha långhalmskarran me järr do i so står po tjärtje golled mitt förr präkestalen so ska i passe po o ha lång halms karran tires so ad hon ente falter bardus norr po bare tjärtje golled o står i vingane halt förr nu e de so sent so ad der e säkert ente nåd annad par som flyer opp o tar imod dom ellos e de med lycko samt do der e ett nytt par som tar imod dom mun nu e de so sent i år so de e tid o ta imodstallenen o ti deras ska di jo varra jusste o derför får du sjynge di me rised so du kan få långhalmskarran ren o vacker ti i marn. Ja nu e de snart slut me rised o de ska ble rolet o se po norr tjocke Magrille ramlar norr af präkestalen inn borne ente prästen kör ud mi om ja kommer me långhalmskarran Ja de bler kanske bäst ad du sätter din udan om tjärtje daren. (me rised) so va de slut

Ja du e dogti Påhr ja ska berömma di för får norr han kommer hem frå frälleborr o so ska du varra kvick o spenne öjen ifrå vognen so får du nock markerkov af han nästa gång do han kör ti marken i da so har pan jo borre vad o handled.

Ola nu kommer får körennes po gårvejen rover Påhr ja do får du öppna gårvejsporten so han kan kôra inj po gården o so do vi kommer inj o ska ede kvällsmad so ska ja snacka om hor dockti du har vad i da

Som di nu sidder o ~~eder kvällsmad~~ supver milk o brö ti kvällsmad so snackar Ola om hor dockti Påhr har vad i da o Påhr som sidder bag de långa bored midt förr stuefönstred opti Ola e ente lide stolt för att berömmed inen han tier i stille. Ola Blixt snackar om allt o ti sist sier Ola ad stråjs eller midda so hadde når Hammerlöfs Jinssen kommed o hegge si po ryen po Påhr ändo ad de borre va Mars måna elles bruer jo den darra ladhongen ente o komme för änsom ud i Maj eller Juni Ja han kan varra bestvärli nock o få o dras me men so snackede ja om i stråjs når de äro lata af värme

M. 8979:37. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

ad Tjocke Magrelle skolle falle norr i pråkestolen i marn o ad Påhr fick hjelpe mannens eldste gråbbe o ta imod na me en långhalms karre o den har han nu osse kend o redd so so ad han e so valkar so. Nu har nock Ola dråfved spetakel me di i jein Påhr de e so dant i denna varden ad do di ska juftes so ska di fortales i synnerhet fruentimern do der e många som har villed ha dom o do kallar di po spe ad di ska ta imod dom me en långhalms karre do präslen har udlyst for dom men do di e sôa so bler di bezonde ja nu e du klog po de Påhr o du kanner jo li ordöjd ad en ska kare so länje en löfver o pisk so länge en kar or o derfor går du li fjärtjen i marn o do so får du se hor di ramlar norr

Ja de ska ja säkert si or Påhr o de e jo osse min tur ad ga li fjärtjan i marn, men Påhr tar ilia väl var po långhalmskarren si or Ola for nu e de snart päske o do so kan vi nock jorre voss når nytta me na. De va faselet nade va varmt i trälleborr i da si or kar vi får säkert anne vår i marn for do Tor kommer me sitt långa röde sjegg o locker små barn ad om vej so kommer Bore me sin vide hue o kör dom in om vej, i jein o rorne gamla tenj di slår aldri fel o solen han stack jo som om de hadde vad stoppe nåla.

Rättsom Påhr ligger o sofver so drimmer han o ad han e i fjärtjan o ser ad Tjocke Magrelle slår kollerbutte af präkestolen o håler po o ramla bardus ud midt po fjärtje gölled ett li tre e kor af redden o ska ha fatt i sin långhalmskarre som ler i hoggehusedsien i går kväll do han kommer ud om drägehusdaren i bare sjortan o po platta benen isar den nyfallna snien o den 2° greaders kåla vinteren so ad Påhr vägner o so slår han der o marner si litt o so so ropper han Ola, Ola, får hadde rätt de e si fog i da, men ja ska i lie väll li fjärtjen o se po for ja har led o drimd om de i natt o de sa so galed ud so. Ja kom nu in o le di i jein so vi sien kan sidda opp o få omkring sjött li de bler tid forr krejed kan ente slå o svälle o so har vi jo fyst fjärtje i da. Do krejed va fored o di hadde udmoged i stall o la o sien et davee börjede Påhr o byste sine träko o klär me rötebysten for si de jorre ente nåd ad de va sni fog for Påhr va ingen karring so ad han lo vared skämme si o so skolle han jo osse opp o jelpe ringaren o ringa dun ena

M. 8979:38.

tjartje

O ti po kôved hadde han borne en nôfve förr dyn ene hadde han led af me i en tarkmasjin
klocken förr si ringaren hadde ... lôm so ad han alltid hadde nan
sodära halkarr ti o jelpa si me o ringe anned o sammen do bejje
klockorna skolle skolle ringes o pogarne ansa de alltid barra-
vând ad komne ringe tjartje klokerna derför fick ringaren
alltid nan ti ad jelpa si förr ringen ting o pogarne kivedes mange gange om o fa
ringa. Denna gangen va vet inte Pâhr en sammen om nyttan
men som han hadde soddet app tvâ gange dun marnen o derför
kom Pâhr fyst ti tjartjan.. Ellerson ad di skole ringe sammen
di kunne vel ad
do prastun ble synte po kom körenges po
me som ad han stannede på anseed
tôn tjartje tedderne so matte ringarne
lie lang tid appe i tjartje tornet o se etter do prâstun kom
so ad han inte jôve fel förr do so komne de lett hände ad han
fick sitt afske på grat papper. Som nu tjartje folked gär po
tjarregaren förri der va inte varmare inge i tjartjen an ude
so röfver pogarne, som ser better an ringaren, oppe i tjartje
tornet nu kommer prâstun körenes ude imellom di stone pilor
na o me de samme so börjer klockorna o rocka fram o ti bage
oppe i klocketalen, o di börjer o visa si i i torngloggarne
min si di slår inte förr en di e so höjt oppe so ad hela
klockan syns förr ingen hela klockan hon syn bler bonef
velen sidennes mitt i min sien hon kommer raktet opp
so slår hon. Pâhr som hadde fâd âran o ringa i da va for
siktig nock och tänkte nock förr mied po sin langhalms
karle o derför bar de si inte bâtter an ad han fick
lille prâst o hafrehet app sprätte po kajan af
kacketappen do di ringde anned men Pâhr va
kvick af tjartje tornet o sprant lie afver tjarregâre-
me en nâtta om nôfven nor ti jacka dyrtids som bode
mitt i huseräckan ve kalentegatan der han fick mord feber
me riga balsam o rölikebrännvin so si en so fick han bunget (limp lappe) om bee i tvâ fingrar
na. Men som nu Pâhr va borte so va der en an pog som fick
lof o ringe sammen so snart prâstun kom ut ifrâ ansked
hen ti tjartjeleden. Pâhr gick nu i tjartjen o app o satte si
po den norre skonken (drägnde bytte ad sidde o der) der han raktet komne o prâkestalen
O tjartjen fylles i da som vanlet af andäktige ahörare o si
prâstun va ingen skrömtare förri han (regelt ifrâ) sa sin prâka do han hadde
tad si en bastant prisnus so ad helten lâ po bröstet gör som jag
lär men ej som jag lefver. o so jölde han halsen me ett glas vann.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV M. 8979:39.

(Der gjistes tjedje gången mellan)

Efter prakan snackede präslen om ad åklingen Hans Rasmusson och pigan Magdalena Pålsdotter och önskade dem till denna deras förening lycka och välsignelse af Gud som åklunskapet stiftad hade.

Och Påhr som förnimm ente tyckte si vara dom förste han va varken född eller jörd i Domme o ente i Fjuntorp i heller förste han va född på Abbekåse fiskeleje hade lievell tänkt si ad dores norrandling skole skje på ett helt anne vis. Do han so kom hem med i från Gärdjan so ville han inte vidare snacke om de men derimod komme han ge godt berke på dom som hadde vad i Gärdjen o lie so om hodant di va klädde o nabograbban hadde so fina bratråkø so ad hon hade pringlede messing gjörar o han komme li pockt o prik si kordene sjört o sjalor o Torkle som varende en gräbbe o lös hade på si onger präkan

Om måsla maru so va de mysan bled en räkli vintor o de va nock en halmesgrader kalt förr der sad vide frysted inganti på Koladarens spikehoed o so kalt hadde de minsan inte vad på hela denna vintern Ola sa Påhr nu har vi vell fådd den darane vivefrysan o de va jo väl ad ja fick of me brännes riset i förre vikan mm de va vackert vär, ja derfora kan man se ad do di borre patter si me tidun so går de bäst o i da får du löf o ble inge i hogehused hornej' o der e jo en heldel förr di o sjitte fyst ska du skala alla Valmtjufver, kylle o skoflerskaftun eller bler di talede om di ska torres me barken på si en ska du få löf o lära di li o flaika appripet täun so di otte kan ble torre li vi ske slå grested o derimellom som du sjötter detta arbeje so får du hala förr mej nangang o strajs på marnen so ska du hala hanveden men ja spiker på arjärned. hanvidden de e vell de samma som årraslartun ja kanner du ente i inu namnun på alla delarna li ett år fyst so har vi jo hanvedden derom di stirrer åred me do di drifver o du får allt löf o lära di li o kanna vårende del li namn förde ska jo varra af två allt sammens mer en själfva arajärned o de får me en lafve o de bler bodd so till so ad de li nit bler nästan rent opphränd på midun Do får ja vell si di alla ngnnen på ared jo so äder udden hanvedden åråsen, århofvede, sufflan, ärarenen, blejderne som di ställer de opp o norr

X/ sjöra.

O so do Påhr han kommer igen so snackar han vell dn räkli österlänskan som han snackede do han kom hid o de hadde han jo nu nästan vendsi af me nangang snackar han de ifjerål som do han ska si kragen sjitter han kragen o do vid vi jo knapt om de e krog i ett rom eller de e en räkli kvog o so tjeter han i dan garden i ställed för so sjan o han hver atid nästan ett jo bvet å eller a i stallet för o o. e.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
M. 8979:40.

(me nätskaft)

me o so har vi ar kyllan som sidder po sian av åsen i en trä klaf me
ett bored holl i o so eder laukin i mellom åsen o karran me fårspris
for bee ämne de e samt denna e otte av järn på är karran e der två
hjul som går po trä eller järnaxla me lya forr o so har vi är karre
bolstred me trä sacarna deri vi setter haule löjs krogen o po ham
melen e der två svängla. O do vi ska sette paula stor so setter vi
en bredarre karre po som kalles lau karran. Do alle halm tjufvor, kylle
o skörde o repebajlaune va skalede o ripvetinnen opp flegta o
lejde li torres po en bräde höll som sadd udde ofver höggehusdaren
o udom allt dette hade Pähr jolped Ola do han skulle sette näd
i samman forr do so fick der alltid mau håla Trä plogaune e jo forr
stårs kasered form di klapp so dolet o nu har vi jäsn ploga me brä
stärte o två åsa li o den setter vi forr ud mm li trä harran der
der ska många nya tenli o en del får varra po forslan forr där e
alltid många som smäller af do vi springer me harran i blan gres
tossanne o do allt dette många va fåret so va de lörde i jen o do
so va de hårlet vår igu o Pähr tänkte ta si en titt hem ingen de
ble vår O so om lärde midde nier stortören som hedder
Kristanna ti mor de va rålet ad Pähr han ska gå hem i maru
forr do han kommer igen so har han säkert Abekåse väre-
horte me si den dare rälie skrubbehostan ja dm e farli forr
vi hadde han der som ja tjinte åred forr i forrfjor o do so
tjinte ja jo mitt i varden forr de nier gå di so forrtärn i pode
ad Anarp+ ska varre o hadde inte mor som ja do tjinte hatt
räkti bihanning so hadde vi säkert enke bled af me dm dare
rälie Abbekårl vårehostan di nior forr de jöre ente einnennes dogg
ad vi so drack röllicke te vår kväll ingu nä kräf norr enger dy-
nan o la vors, mm va som jalp aller bätt de va do mor to ett gamm
melt spillekårt o vre opp kanterna o la ett lide grank hanneng po
de o sien so kokte hon de i kårted ofver en talljus eloge so ad hann in
gen kokte högt i väred o so do de kokträkted so skolle vi licke de i vors
o sien tie i stille o dra af vors o ta den vänstra värte hostan o
sätte hasselen po stri per ekalan o so vippe hostan ronten
om halsen o so tiennes kryp ve norr enger gjärdynan o lea sitt o
sova, mm do vi fick gjort de i tre kvälle so gick kostan bort.

+ Anarp

M.8979:41.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Mor kan asse tro ad Pähr han sior ad der henne i Åbbekås der bränner di raf i ställe for ad vi bränner talgjus o tran o de bränner me en mie klar o vacker loge o de lukter asse so godt monne de e sant som han sior ad di kan hitte runt i sjösvolpen de ska varra samme slags raf som ja har fådd af Trols Jins dräng han vill jo ha mi ti fästemö o han har gjort ett runt vackert raf järta ti mi o de ska jo asse varre bra o bäre sonnet ett raf järte po si, Anne Rosenbäck man sior ad der e stor skilnad po raf o bärnsten o raf kan di hitte store stike af här appe i magelgrafvarne o de e bovve raf som e hältosamt o ha po si o de har asse sonni go as me si

Vår Rosenbäck omtalade det för mig att der var stor skilnad mellan raf och bärnsten sade han också för mig på hvad vis de kunde undersöka om det var raf eller bärnsten men det minns jag ej hur det gick till.

M. 8979:42. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Om sôdan so va Ola o gråbban Johanna me Far o Alor i tjurtjära o do va der som vanlet många som gick o skulle hâra präkan o de va vanl-enda opnda o hetjeda o tillemi onger vicke präkningerne va der falt me folk mm onger denna vickan so skulle der ente varra vicke präka forr de va ~~Alors~~ vårfruedaen i vickan o etter präkan so ble der polgint ad om tjortan da so skulle der varre skriftegång mm nan lystning va der ente i da.

Om mânda maru so va munsan Pâhr hâr i tjin o do han skulle in o ede so hârde jinnes Kristinne ad han hadde fâdd smittan me si of Abbekâre vârekorta. Vu kan Alor sât hôra ad Pâhr har den darne kortan meri o ingu i maru fvâll so e vi smittade alla sammens. Kristannes spâdom gick osse i fullbordan. De kokte hylleblomme o kopste o di to varme foddeblasbad o i vanned hadde di bodde lâjd hô o komenteblommer o alla desse lâje ôter di sâkert plocke Sjun Haus aftan mm va om jälpa bart de va munsann Kristannes råd. Foddeblasbaded jälpa nock forr endt mm so ble di so trätte i knâne so di konne knaft tâ po benen do di so etter nonne de va blene dorklie so va de höjlid o fâdrad ing litt vârforsforlav o do en vakker da gick Far opp i tappen po en byhalmsstack o velte rymingen nonn li den ena bag sien — forri Far va allid sât me i drbeje o han hade julped Ola i hugge hure imellon som han âte sâdrussanne po lasted — o so velte han nor litt etter litt i mod lodaren o der to lâten vringel etter vringel i fengnen o âtede in i ignom lodarm li Ola som stack opp de i la golled ofver lobylken ti Johanne o Pâhr som va mâter stappbre o do de ble kvâll so va hela halmstacken i hus O so daen etter do di hadde ombringskott me krajed so to Ola o skrufvede skâre-knifver of knicke tojed o so sa han li Pâhr ad han skulle ga etter en span vann o slâ i slipverten brufved o onger tiden so kârrede han skâretojeds knicke knifspân, o sâne de han me bvidtrandsâu som han strog in i kâran sin so dro Pâhr slivertenen men Ola han slipte skâreknifven o do so Ola hadde den râkt let skarp so satte han skâreknifven po knicketojed i jen O so va de munsann Pâhr o sjölle i râklet so han kunne fa korred vârforvlav of haikelte so han kunne slappa osle o knicka onger vârm forr do va der inte lid li de mer an om marnane o mellommalen do ôjen di âd

M. 8979:43
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

O de hadde Påhr go rede på o derfor behåfde der ingen se etter om han sjøtte nåd eller inte o de kunne di jo osse hörå i alle huden
O han hadde osse rede på ad di fick vare forriktie do di skar hackelsen forr di fick potte fram o håle bosted me dun ena nåfven mun di skar de af me dun andra der va vell en ping ongernåu som pott de litt fram do di dro knifven opp mun jäpp di eate ti o hålt på bosted me kajan so gikde inte o på hayma gång so fick di vara forriktia so ad ente di fick nafven forr lånt fram forr do so strog fingern me ett inde tag o derfor e här so många som e af me slickepott eller långe man på kajan.
Do allt va i årning o strysbånen sad bag ti på knickekistan to Påhr o smet sin höjie hen i krogen på loen o so opp i lagolid o vällte nerr litt halm som han liede opp ola i knickekistan forrre han visste allt forrvål horr de gickti forr han hadde sål skorred allt hackelsen ti öjin onger vintern o deraf fick kröne en heldel ~~stub~~ stubbhackelse som stubbedes ifrå öjen. O so skar Påhr kistefull eller kistefull so ad svetten brillene nerr ad pannan på nesan mun de jorde ente nåd dun torde han borre af me (gröt) ärmerne o so do der ble en bonke hackelse so to han en halm tjufve o äite dun opp i dun ena krogen på loen o hackelsen va han lie somån om som om de hadde vad socker O do han skar so sto han på en pal forr ad han skulle nå bätter, mun på samma gång motte han passa si i mie väl so ad han inte hog dun store kniven i knöed do han skar af hackelsen o so do ente knifven bed mer so dro han opp han so högt han kunne o to fatt i hantaged me kajan o to strysbånen i dn högra näfven o so me han bed tumm i hammen strog han knifven ~~[illegible]~~ so me strysbånen så dun to vårt gamed tag på vårie af knifven o de so ad elgnisterna di flö omkring o so va knifven skarp igen me. De arbejed motte Påhr hålo på me i flera da sigu der va hackelse nock o de vitte nock Påhr rede på ad do de ve sommar so va de ett kaplet rålet arbej o derfor jore de ente nåd om om vår forlaved af hackelsen sto si inde ti de va tid o sette ned öjin ve me sommerstid i bland mied för do der va lided me halm.
Som de nu börjede o torre bätter so börjede Far o lauke på sin

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 8979: 44.

möjmidding so ad enkö dm skulle lie o Torres bort o derfom började
Far o Ola o bea den vakert isammen o sien lodi i hål me o öta
middinge korvevanned opp po den ti dess ad dm jäfve korran va
tom o so snart der ble vann igen so ätes de po onger hela vårn o somma
rn ti di fick möjed ud. Men ditta arbejed sa gamla Silov som va
me o möllara po Högjegårn der di enkö fick laf o ha anned en
robrogede fekreg förrn äggarn va ri nock o so tötte han bor
re om röde kök o stude o do han dö so förvant alla hans röbro
gedestude me o de va di sista arbejsstudarna i Skyttsharad. Hans
statare hadde otte laf o ha kö borre di hadde robrogede om som
marn so fick di bede dom i grafvarna o om vintern so fick di fodd dom
po gres som di höstade i grovor o po jären o etter ad de va sonne
statare so va di otte omtänksamt folk o Silov va otte litt djurläkare
o va en belest karr o har disputerade me alla i mot den gamla seden
o åte vanned app po möjed han sa si ha lest ett lide häfte der
de sto ad de va ti o bryg Jesper hans öl om di åtte vanned app
o app igen po möjed o de va allar bäst do di borre jöre de slöjt
o so lea de fast isammen so de inte mulede inn de ville enkö
di gamle tropo räcket udm di jöre helst som Far o Farfar hade
gjört. Sien so va de lid ti o grafve holl ti alle sälle pälor som
skulle sättes di grafde nädmer en en alu djupa, inn pälarne
di satte ~~icke för~~ för det mesta enkö för an anger våren do de va räng
varda o so skulle di ha fehave o hafvegåreuen opplegde me ti
de ble vår och derfom lass alla nov fallna stena po sin gamla plats
o sien lass der jör längs ad po järed

Igen de ble vår so skulle jo selle höjed varre lafved o ifall
di enkö säl kunne me de o de kunne jo enkö alle derfor fick di
ha sockne komagarn dit po ställed. O so en da ti ie
Om marnen kommer mester säl forre i vejen me sitt klem
man o sitt förskings forke onger armen och en stö
käpp i den andra näfven [redacted] ag etter möter kom gi sellen me
sin sillekemme o förskings forke sist i lyngen va lärepojen
som bar en lårväska po sin axel, i den dei syl, kniffva, tonga, lal o
vosk beg o spannerremmen. Dirk o läster kördes der etter sien.
[redacted] o möter kom in i stuan satte han ve dörn sin sille klemme o gick
sien o helsade po men de gjore enkö gesell en o lärepojane.

Tillägg här när jag får hört mer om skomakarn hur de bruvo laga sig
lärdingen fick gåsen dej - minns jag om Lasses skomakarpojke. Per Persson
minnes jag att han berättade för far om Per Jan skrifvet det

M. 8979:45
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Måtter ruller opp en hel studdehud po de långe stuebored o deraf
skär han den ena biden etter den andra förrst han skär allt i hop
på ti o lärepojen han får side o knacke bäred på en sten o jörne
bÿrespanne fesällarna siddor o syor ne berespanna på vars enne
di har satt en stufsvinebuske men di får jo färdiass o bärre
holl me en syl o bäred håber di me en klämma som di kramar sam-
men me benen o do Måtter inte har nåd o skäre li so syor han me
o ongerliden so macker han me falked på ställed, men fesällarna
o lärepojen får nock li e inälle o sidde o stappe or o sticke i lommarn.

Måtter skomagare (har) li som Måtter sockne skräddare en hel sockne
kvönna i hafverkallen di har jo osse kommed ifrå de ena ställe
o li de andra i byen allt sien di va lärepoge o soledes har di rede på
allt o nu sien di e Måtter sål so har di jo laf o macka om de o de här
jo osse den nya lärepojen o so do han blèr måtter so har han jo rede på
allt va både hans måtter o di andra i byen har hatt rede på

Måtter kan t. ex. berätta om ad Fru Ahlstads tjartje har fåd onger
syndeflodem som di har hett miglehus i torned o på tjartje hvalfved.
o ad byen hedder Fru Ahlstad förn de ad der va två gnar som
skulle gå li Gjartjan o som di do redder a på präkan so kommer
bua rackarna i tjartjan o bider dom di bler de so disporatande galna
so ad di sion ad hella tjartje skepped ska rifves nor o di bye ett nytt
so ad di ska o ble bidna af buekongarne inge i tjartjan o för
so skulle di ente gå di o so böjde di om Gjartjeskepped o der efter
kom de li o hedde Fro eller Frove - som somme i nu sior - Ahlstads
Ririke o samme fru or böjde osse Stone Markie by der nu
o Stone Markie går en o de va ude i ödemarkarne o derför kom
de li o hedda Markie o Måtter hadde osse rede på ad torned
hadde vad 4 alna höjare o ad de ville falla do di ringde o so molte
di ta de nor o hänge klockan länger nor o do bröd di ud di nä
ste tornglugganne o en gång molte di ta klockarne nor förrde ad
torned va spruke o do hängde klockorna i en stor alm på tjärre
gårn och do di ringde den stone klockan i tu hadde di ringd förr
li o so ville ente klockan håle opp o slå o so skulle ringarn ta o hå-
la knäflingn men han slo ili ändå o do kom der en reflott i mellom
o do so sprack klockan, Måtter hadde osse förråd ad de skulle vade en bell
vata men som di bänt kom den daen klockan sprack har de nock vad en
Efter kyrkoback anteckninkedde detta 1753. reflott.

M. 8979:46.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

O beje mästarna di viste ostrede på var ende slägtning ti vår enda person i hela byen om de so va fröga om syslinga o leddar etter o de va jo otte tvunged ad di de skulle ha förr då de va fröge om gille so va de jo di som skulle ud o bjude eller åtminstone dores jeråder o som budet skulle framföres munt ligt o derför so gâlde de jo o ha rede på slägtin ty då de va når slägt so skulle di jo bjudes me hela familjin o va de enti so når so va de jo borve man o kvinge som ble bjudne. o va ûnda länger ude so va de borve mannelav liesom bygrolelaven för di skulle jo bjudes etter de gamla gillestaved me. gåraune enten de ve slägt eller ej.

M. 8979:47.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

No so meter hadde helsed po so
va de froga om moran hadde nåd
bra skogarn of hampa [illegible] lärepojen
kunne börje o jöre begriipa of.
Do pojen fekk satt i gamed härrede han
de me en klåm om allbuen o i mellom
mellom fingorna börjede i mellom
tommen o klickepotten so di andra fingrane
hårumjen skars of ve tommen po ett
eller tre. e de sex gonge ska de
skäres of po tre ställen.

M. 8979 48. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Nu kommer otte mart Högegarens folk och åka tea på gårn
nen omkring pilehaikane o do går di ud an vidare ing
på naboens jör o grafver o leor på järed o di tar rät o hailer
alla pilar na änskynt di står flera alna inge om skällstenane
o de e sammar dant me alla pile jären ad di store skällenen
har tad si rätt o plantera på dom o lill ome so har di såld
skällenen o di kör i le i väll ad på en aus jör o tar pilarna
år etter år allt etter som di staflar dom men di ma kan jo
ingenting jörre för do di e du me nömd o dommare so får di
jo rätt eller om di kan mudde dommarn se till ex. hon de gick
i Annerslåss på linged der der va en man som hadde tad ett dicke
jör ifrå en fälli o so ble han stöne o han ble dömd li o svära
so do han skulle svära o dommarn böjede o lete ja lofvar och
svär so han ja säfver o sjär dommarn las som han ble ari
o so ja lofvar och svär ja säfver o sjär so, mannen är jo galen
kör ut han o do han so gick ifrå dommarn so sa der en li han
du slapp ja lett angan bror ja då fick guf nock minne sludde tros
på o sammer dant e de me allt här i verden ad dun store o starke tar li
raus men nu ve den siste lantmetningen so ble ände Högegårdens
kloge på ad di ente hade om mer än hala pilevallen för lantme
tarn sette skällstenen mitt appe på järed o de mitt emot sen på do-
res ombud för si han ville ente ~~döda~~ luve o meta sien han va
död de e här nock af ende som jör iblan. o kvällanne kan
en få se sondere läktegubbar di kallar o de e ente nåd annet än
som landtmetarar som har stolled jör ifrå di sma o nu sien
di e döde so får di luve o jöne om skällen o vär gång di stannar
skalle der vad en skällsten o so får di luve för jönt so vide
ente nån e dricki nock o fulle etter han men do får di ha so många
skällstene me si so di kan hälla en hvär gån han stannar. De va en
gång en skomagare som to en pose skoplye o jöne si dricki o
fylde etter o vär gång läktegubben stannede so sa han här etter e rätt
skäll här etter ja en plya sa skomagarn o so sprant di hela natten
so do de va mårån so hade skomagarn inte fler plya o do solen
va färing li o slå app so sa lantmetarn för sista gången här etter e rätt
skäll här här ja sät hå skomagarn o so slo solen opp o so ble di fri bi

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Sönde kvällsdansen M. 8979:49 (de va sönde o

Mor kan bio ad i går kvall do vi va appe i byen o do de va bled lett mönt förr de va jo tunnelt sent vi lauede jo po kåffvejin der dun darre Eve Kantin bier som di haller förr Skåle Kagan o som vi do sad der po stenane ve hulle burkanne so ble Påhr ovän me nan andra poga o som Påhr va en återlämning so va der ingen som ville jälpa han mun han har jo ente gland mongen himma do han går ti byen som Jackobb Hans poj o do di böjede o jonne kan förr de ad han iblan snacker so brett po å o a so va han va ner du ola hatt som sked i en pott hörde Kristin ett hall po helen o två po vrestra de nion Kristin o två kravgede kåppe i nu gäppa de nion Jeppar o du me Hans Brask som mikede vår katt Juledass natt do du lå po en fjel o sov po dis sjel ad om ente mikan hadde gåd i'n so skolle du led der ~~inn~~ o pi'kad i nu. Alle pojanne di lu o rapte pår vår pår vår mun Påhr kan själde dom o de gick som en kåpp i ett Gul so ad di ente kunne få so mie som en syl i vared borde som kåpan gick po han o Påhr kan rede se som en hel karr. o do ble di andra pojanne arge o sa vi skider i dej pår vår o sprant di hemmed o do so rapte Påhr efter dom ho nu ska di hem o lära se ti o skide spirit po flickor fyst ingen di kan skide i mej.

Sien so va der två dråje so kom i lans o slok om Jeppe Trätsgrabbe der norra de e rent o vardet ad di ente kan varra sammen o ha rolet nu som för uden ti o ble ovenner för so gick go gåre sonna o dottrar i sälskap me gjentedråjane o töserna men nu forliden c di jo för fine so so di ärkte mera ente de o de kan en jo ente ondre po i håller för di ska jo alltid slossa de di ska ga hemmed. Den darre Jeppe Trätsgrabban de o en räli en för kon jör ente nåd af vem der går me hinge hemmed o derför bler di ovänner om hinge för do der en har fjäld hinge kum en gang so vill di atte fälle me hinge nälle gang mun so kan dette harpe fåre ra en an fälle me si so bler den andra ari o far po knyslet po den o so bier di der o baffegtar.

M. 8979:50. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Nor April va kommen so kom asse vuxte pogane i Gjenst o do di inte va so gamla so fick di lâra si ti o sjutte lett smått va di kunne o va i allmenhet i sâllskap mi di andra större pogane som kalledes harrepoga förr de a de va di som skolle spränge me harren onger vârarbejed.

Disse harra harrepoganna di skulle jo nu driva alla slags hys o spetakel me dom so ti exepel kunne di si ti vuxtepoganne kan du si Mântorpe gâfle. Mântorpe gâfle sa do vuxtepogen de stâr en hâbbert som du skôfle fick han do ti svar.

Kan du si Mântorpe gluzze o nova han va de so fick han ti svar der stâr en hâbbert som du ska hugga.

Kan du si ballloppa ti Gjur 30 gånge i ett ânedra o hâle fova netan po sammegång. Men vuxtepoganne förânkte si poo si de so a harrepogen va hidder din far? Va hidder din far? Ballloppte ti Gjur. Ballloppte ti Gjur rafle vuxtepogen de vartet han kunne. Och flera liknande straffver blefvo de examminerade med.

Sien di kom i lame o sjutte nåd so gick de jo asse men strâgs do di va komne i Gjenst so va di jo fatelet bode bleje o najne o mâgtede inte mied o tilie va di jo fatelet domme i synnerhed do de va den fyste tjenstin som di jore.

Ett af di fyste arbejin di gjore va i allmenhet ad di fick ud o plocke opp små kvite o spräner onger di stufle pilorna eller asse so skalle di galbra pantaflorna i pantaflekâllaren. Ja mins sârskild en pog som kom i Gjenst en vår, det va den fyste tjenstin han gjore o de va jo so godt som po hans fâdernes stam han kom ad tjena ty hans fader var föd der o han sal. dog strâgs efter ad hans far flyttad härifrån. Jens va ett par âr aldra än an som ja o so ble vi kommoderade ti o galra pantaflorna i pantaflekâllaren. Vi to do ti bons me de samma ve daren o forfylde sien bonnen o la di store pantaflorna i en Borg di små i en an o di skände i en håj for si sât. O do en tid va gân so kom Ola o skulle se hom vi bar vost ad vi fick do berôm af han for vi inte gjore som andra poge o to litt hâr o litt der o inte fylde bonnen, men vi la o galrede

M. 8979:51. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

pantaflorna snacke jins om en del skol ämnen som jag g'var kom
mm i o so ville han vissa mi i Philbrandsräkneboj för han
va en mästare ti o räkne o do de ble syndemarn so va han o Thär
i lanne o skulle räkne ud hovr många gånge sylindern gick
rondt men ad öyna gick rondt en gång. Thär som va harre
pog posto ad di inte kunne räkne ud de po annad vis än som
o räkne etter po sylindern mm jins posto ad di kunne
räkne de po hjulkoggarne o han räknade do alla koggarne po
bodde store o små hjul o fick ja tror de va 384 gånger
Thär räknede so ad han ble sviitt mm han kunne inte få de ens vär
gång o sien so kom här en som ga jins rätt o do ble ja Thär inte
so lide mopen. Jins va en pog som der va gry i o han hadde
gåfvor so ad han sad åt i skolan i flera år o sien so har han
nästan genom själfstudier lärd sig både Engelske o Indiska
o kan skrifva stenografi lie for som en Fator omskar o flera gam-
la personer i Fru Ahlstad sa norr han hadde prediked i korken
om hans mor, som lofde langt, kunne väl aldri ana ad hinges pog
skulle en nonne år få rätlighed ti o bäre prästkappe o krage.

Jöns Nilén har nu varet missionär i Indien i flera år.

Sien de ble valkrare da so skolle vuftepogarne ud o plocke
sten po klöfverstikkerna o for de a di skolle va doktie o
plocka fort so skolle di ha 4 stufver gumpekarre folken.

Som di nu skolle ud o plocke so fick di ta moge bören me
si o plockade i ett forkle eller otte so hält di stenen i näfven ti
di la dom i bören, som di rullede i en fläckefär o to två rya
i vär bredd o do di do fick bören full so di inte kunne rulle mer
so stäfte di ud dom i en lidin stenbunke po ryen sien der
do va ti vädro skulle harrepogen jelpe vuftepogen o samla
opp alla stenbunkarne i en gumpekarre o köre ti rätte
stenebunken. Do di körde om kring o samlade opp stenen
va de mie moge so ad di inte sköfled opp klöfverna
derfor fick di nästan plocka opp stenen i gumpekarran.
Vär kväll so skolle di ta rullebören me si hemmed so ad
di kunne moge i laren ti kväll o so skolle jo otte
bören varra hinna ti om marnen do der mogedes.

1/ Do di hette en lidun vid sten (mjölkkvarts) kalledes den Jons blinge sten
o do skalle di tie iställe o spytte po han o so blynge do ad gelägen präsedes
hon i gamnen o so kastedes stenen bag läges öfver hövede o do di hörde
han fallt norr kunne di börje o se igen o gå fram förste utan ad se si ti bage.
gjorde di inte de so blir di blinge.

38/ M. 8979:52 LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Den Svarta hålta hunden.

1/ Berättad för mig av Ida Lilja av mor. Hon hade lärt den av sin fader. Gjorde troligen hundbe rättade av hel annars sägner m.m.

Det var en mäktig konung som var icke på jakt hur det än var för följde han villebrådet så långt bort så att han blef alldeles ville och ej kunde finna rätta vägen hem igen. Som han nu rider och ej vet vägen möter han en stor svart och hallt hund flera gånger. Tredje gången frågar han hunden om ej denna kan visa honom rätta vägen hem igen. Hunden lofvar göra det om konungen vill med ed lofva att han skulle få den första lefvande varelse han träffar när han kommer hem. Som konungen alltid brukade träffa en liten pudel hund först när han kom hem lofvar han med ed att den svarta hålta hunden skall få den lefvande varelse om tre dagar som först kommer honom till mötes. Med det samma visar hunden konungen rätta vägen hem. Vår nu konungen nalkas sitt slott kommer hans yngsta dotter, som varet mycket orolig för sin far uppsynes de honom till mötes och med glädje tårar fallar hon sin fader om halsen. Men han kan ej besvara hennes glädje. I nästa berättar han sitt äfventyr med den svarta hålta hunden och den olycka att hans älskade yngsta dotter först kommer honom till mötes. Drottningen finner på råd hon äfventalar sin ena tjänstflicka eller hofdam att om tre dagar skulle der komma en fin karett för att afhämta hon 2 Konungen som bud åt en fin herre. Hofdamen går gärna in på tvemdregariet. Vår nu på tredje dagen en mycket fin och ståtlig karrit framkörd med tvänne hvita rollade upp för konungtrappan för att afhämta sin lofvade ersättning går drottningen (huden) herren till möter och säger att hon kommer nu snart hon blir klåd. Hunden svarar att hon behöfver ej klä sig utan hon skall komma genast

Gjorde troligen hundbe rättade av hel annars sägner m.m.

Konungen var för

A dotter Lilla Ida dess av dette en ortsägen

2 Konungen hans/ tog ej åt.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV
M. 8979:53

Hunden brådtar emellertid och om en stund kommer han dem
nu att klädd i siden och sidlar, men hunden säger att det var ej
henne att komma först mått vid sin hemkomst utan den
rätta skulle fram. Drottningen försäkra mellertid att det så
var men hunden säger nej och hotar med olyckor om ej den
rätta varelsen lämnas för att gifva kraft åt det där kan mål
så "det rongar" i kongsborgen och kör runt på borggården
så det glör under vagnshjulen och hästarnas fötter. Drottning
en får då med gifva att det ej är den rätta men hon vill än en
gång hvra hunden och klädde därför ut en yngre hofdam.
Men hunden vill ej heller godkänna denna utan hotar
och slår klattsch samt kör så att gården slår i kjusar
låga. Nu ändtligen förstår drottningen att det gäller
fulla allvaret och deras älskade yngste dotter fick med
detsamma komma ut hvar vid hunden ropade att
nu kommer den rätta. När hon tagit afsked af sina
föräldrar och systrar bar det af bort det värsta tygat
hålla kunde. Långt om vidor kommo de till en borg der
skatten körde in. Här var hunden en manlig varelse
när han om nättarna låg när sin eråfrade kongadotter
Om en tid födde hon en son, men fick ej se honom
vidare. Om ett ~~åter~~ och två år der efter hände liknande
men de förstummes åter (Jag minnas ej på hvad vis
och ej hållas på hvad sätt de fingo den igen som de mist om vidor fingo)
När tre år voro gångna så skulle hennes äldste systers haf
va bröllop ty hon hörde bröllopsklockornas gjad. Hon
frågade då sin herre och man hunden åt om hon fick ta-
ga hem på sin äldste systers bröllop. Hunden gaf
henne tillåtelse dertill mot vilkor att hon ej tala
de vid någon i enrum och så skall hon med följa
så snart som hunden trampade henne på foten.
Hunddinnan kom hem i en ekstra fin karsätt
och var utrest elle gant klåd. Hennes blef glädjen

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

stor ty de hade hvarken sett eller hört af hunne sen hon
kreste. När det led något ut åt så trampade hunden
hunne på fötter och så måste hon genast med följa
utan att få en skildt prata med sin mor. Om ett par
år hörde hon åter bröllopsklockorna och fick på samma villkor resa hinnmed. Åfvenledes gången fick
hon ej heller tillfälle att tala med sin mor denna
gången var hon så utsirat elegant klädd att aldrig nå
+ modren gon sett desslika. Så snart hunden trampade på hen
satte sig nes fot måste hon genast med följa. + På tjunde året
emellertid hörde hon åter bröllopsklockorna och förstod då att
för att hennes bror skulle ha sin bröllop. Åfven denna gång
om hon får hon lof att resa hem under samma villkor som de andra
en gång två gångarna. Denna gång var hon så utsirat elegant
som hon så att det ej var att genföra mot förgående gångarna.
nu skulle Nu satte modren sig för att få prata med hennes, hvil-
hon passa ket också lyckades. Hon frågade hur hon hade. Dottern
bättre på svarade att hon hade så godt hon önskade och om natten
och fråga var hunden en riktig man. Modren rådde nu dottern
hur hon att hon skulle tillse igenom en tygring som hon lemna
hade de sin dotter och se om han åfven då var man ty då
det var hunden en verklig mannisk a hvilken blifvet
af en hexa förtrollad. Så snart hunden åfven denna
gång trampade hennes på fötter måste hon med följa.
Hemkommen tager hon om natten och ser igenom ty-
ringen då hon ser en vacker prins stå framför
sig. Han säger hvar har du gjort? hvar har du gjort det
bra hade du väntat litet så hade förtrollningen varit hefd
Nu blir jag deremot en fogel och får flyga hela vida verl-
den om kring och du får följa efter och i hvar kongarike
ska sätter jag mig på taket och der får du gå och
tjata ("tigga") medan jag sitter på taket och sjunger. I det
första kongariket satte han sig på ryggen och
sjung medan hon gick in och tigde. Det sjungo då ett ord

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV 8979:55

på den vackra fogeln som satt på taket och sjöng så vackert
De ville köpa densamma när de fingo veta att det var hennes. Hon
sålde den för ett par guldkor. Så snart de kommo ut och skulle
taga fogeln flög hon till ett annat kongarike och hade intet an
nat att göra än att följa efter. Här satte han sig åter på taket
och sjöng medan hon gick in och tigde. När de fingo hvetta att
det var hennes fogel som satt på taket och sjöng ville de köpa
den samma. Hon sålde fogeln för en guldklädning of
ter att de bjudet än ett än ett annat för fogeln. När de skulle
taga fogeln flög den åter till ett tredje kongarike och han hade
ey annat att göra än att följa med. Här satte han sig på ett tak
och sjöng medan hon gick in och tigde. De fingo ock stort för
under på den vackra fogeln och hans sjöna sång och ville
ovilkorligen så snart de fingo reda på att det var hennes köpa
den samma. Efter lång akord säljer hon honom nu för eko mindre
än drottningens guldkrona. Som detta tog lång tid hade fogeln flu
git i väg, men först hade han bitet sig i ena vingen så att det drog
pade blod. Hon fick nu följa blodspåren hvilka till sist ick öfver
ett stort isberg på hvilket hon glatte de liklångt till bake som hon kom
fram. Till sist fanns det ey något annat råd än att låta sko båda sina
händer och fötter för att komma öfver. När hon ändteligen kom öfver
kom hon till en stor borg der hon trött gick in och vilade sig samt
tigde liggande sig på kökstrappan ty der skulle vara bröllop
i borgen och en trollkvinna hade omtalat för henne att det var
med hennes hund att bröllopped skulle stå. Som nu
tjenstepiikorna kommo ut och ser tiggarskan ligga på
kökstrappan med ett par guldkor på göra de in
och prata om det för bruden hvilken af sig piken helst
ut för att se tiggerskan med guldkorna. Bruden fattar
ett faglig begär efter skorna hvilka hon ovilkorligen
vill köpa. Tiggerskan vill icke sälja dem med min
dra hon får ligga när brudgummen den första

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

natten. Brudn går till sist in på vitkoret ty hon tås kar som nå att hon nog skulle ställe om så att det ej blef någon fara med det, men att vara klädd i guldkor det var då något som var värdefullt. Tiggerskan går men om en stund kommer hon igen och lägger sig på trappan klädd i den finaste guldklädning som någon sett i det landet. Pigorna som ser det springer genast in till bruden och omtalar det samma. När nu brudn kommer ut och får se den fina guldklädningen vill hon på naturligt vis också köpa den. Tiggerskan vill ente på vilkor afstå den med mindre hon får ligga när brudgum men den andre natten också. Brudn tycker att det gnistr på mer som hon har så stort behag för guldklädningen så går hon till sist in på köpet och får också guldklädningen. Tiggerskan går åter bort en stund och kommer sedan åter och lägger sig ånyo på kökstrappan nu klädd i den vackraste Drottningakrona af guld och "rådia" (ädla) stenar som någonsin skådat. Pigorna blir förvånade på denna mystiska liggare och springa me åven i halsen ig ti brudn o snackar om de ". När brudn kommer ut och ser den kvackre Drottninga guldkronan vill hon ovil korligen köpa den också. Men liggarskan vill ej på något vilkor afstå den på annat vilkor än att åsnan den tredje natten få ligga när brudgummen. Detta gnistar mycket illa för brudn att hon ej skall få ligga när sin brudgum på hela tre nätter, men hon får likväl så stort behag för guldkronan att hon går in på vilkoret.

När nu första bröllopsnatten kom ~~kom~~ bäddades det upp en mycket fin säng i sängkammaren dit liggarskan förklädd leddes och sen brudgummen också kommit i säng en bord stods det ett glas vin på vardera. Men det glaset

M.e. 8979:57 LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

som var satt åt brudgummen hade brudens slagit
sönnermedbi. Om natten höll bruden flera vak
tare ~~vid~~ utan om dören för att de skulle kunna se
rätta om hvad de tagit sig till. Då liggarskan antog
att alla sopa började hon att kalla och ryta brudgum
men och ropa "Vak upp, Vak upp du Danmarks
Konungson ty jag har nyss fått vandra hela vida världen
omkring och för din skull måste låtet slå både händer och
fötter" men hon fick ingen att svara, då fick hon komma
Om morgonen berätta väktare för brudin vad de hört.
ej vaken. Den andra kvällen gick det samma sätt
till och när de tagit vänet kom brudgummen i lika
djup sömn som första natten. Hon låg apart denna
natt och kallade med samma ord som första natten
men allt förgäfves. Hon blef nu klok på att han
fick sömn medel i vinet. Tredje kvällen tänkte
hon att para sig bättre ty lyckades det ej nu var allt
förgäfvet. Då det nu på tredje dagen blef kväll var
hon kvick och tog det åt honom ämnade vinglaset
och slog det i sängen. Då det nu blef natt och hon antog
att alla sopa ty hon hade ingen aning om väktten
vid dören, började hon åtes "Vak upp, Vak upp, Du
Danmarks Konungson ty jag har med dig fått van
dra hela vida verlden omkring och för din skull
måst låta slå både händer och fötter". Nu blef för
trollningen bröt och han reste med henne till
sitt Kongarlatt. Och der bygge de nu bo och der
hoppa de sko o kryffva till hennesen på
Kafra skalor.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Våren M.8979:58.

Bäggar vid olika ~~tider~~ dator i blanar han de vara foll vår i slutet of Mars andra år blir det inte för en som i slutet of April eller i början of Maj, men i allmänhet för håller de si so ad de bler herretort in li Påskedana o do e de mie brått me skreninge harrningen so ad den ante lior o bler forr torr so ad inte harren bider po.

För, do de gick po de gamla vised, so do de om våren ble tort so ad di komne börje vårarbeged so skulle di fyst plöje ti örtor forr di skolle sås po nyplöjd jor o men der va mustk i jören.

Som di nu skulle börje vårarbejed so skulle der den fyste gången spännes forr träplogen inge po gårsplassen o forr ad de skulle ble vaskert vårvår onger hela våren so skulle di spänne forr me bällvantane po o forr ad di skulle ble letta ti ad udjörre vårarbejed so skulle di sidd po plogåsen o ede Julekavringe + ingen di hörde E sien di do fick alting fåret so gick ~~kor~~ plogkaren hen midt forr draarne o skröf ett kors po stenoren mi ~~pa~~ snärteskaft ted o so la han en lyse der o so skolle di köre åsta ofver ysan o ud po marken o plöje ti örtor. Ryanne toss åta trin ~~tio~~ breda so ad der komne ble två sågånge po vår ry.

Sien do hela årtastikked va fåret plöjd so sådes örtorna i dröjningen (plöjningen) o harredes tvetingt norr, men de ble i allmänhet inte tromlede för än som di va tre eller fira tom höje.

(plöjdes alla fläkefåror ingn me plog o sien

Sien de do va bled herretort po skreningen so skolle den harres tvetingt po tvart, men va der nån våde pletta so fi di inte löf o harre derafver ja ente ögn engång fick löf o gå po de våda forr si forr vår hårte trampe po de våde der ble en tisle o ifall de ble harred vall so ble de aldri tort mer.

Do skreningen va harred so skolle di börje o tvåre ti korn me år po de om efterhöstn ~~dröjne efter~~ skridde kläfvertsticked o allt efter som di tvärede so skolle harre pogn ha ti harred forn vårt mål, de gälde do ad han va lett i benn forr do han gick de ene dvared eller oppad backe so skolle han springe me harrna om igen po samme dra o springningen stäldes ja alltid ve de gick norr ad backe, o so motte han afverga de ti han fick tossanne itu o sticked ble fint o ble der gresrydder i harran so fick han löfte opp han.

+ Draganne skolle ase ha en bid af julekavringarna.
So snart ad de ble de fyste rägnväred i Aprilmånd so skolle alla kören li ennes släppes ind so fick di ente luss de åred.

M. 8979:59 LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Sien di do hadde tvåred ti korn o dråfve opp me ared alla pletta po jordbotterna som va tossed o råket so började di o så blanda o hefve.

Som di do började o så for allvare so va de ett mie stuft arbej forr den som sådde molle så om marna o mellom mål o so fylle ajen onger måled do de va po mindre ställe po di store hadde jo en nock o så ifrå marn o ti kväll vår ende da. Ja mins då di sådde med hand på Högegåra att gardsdrängen sådde med både händerna fram och tillbaka på vangens rya han kunde då utså en 13-15 tunnor per dag.

Etter ad såen va ren harped forr våren måldes den opp o kjördes eller bars ud po botterne o do ma såmannen skulle så so to han sålöfven o band en tesejor i bea örnen om han råde me borne en näfve dor han bar han till po sian po maven mon va de so ad han hadde mied o så so sådde han me beja näfvane o do hade han en en sårem som gick ofver åxabrna ud midt om sålöfven som do bars mitt po maven o ellersom sålöfven va af boss så va den ente hår o ha på maven. Sien di do hadde tad i sålöfven o hängd han po si so började di o så po so vis a do di tran fram me de högra bened so slo di en näfve så me den vänstra näfven på högra sian af så kasted o do di so tran fram de vänstra bened so slo di en näfve så ti den vänstra sian af kasted me den högra näfven, o va de ett halt såkant (4 steg) so slos der en näfve så ti vår sia me de högra näfven forr vår gang man tran fram me de vän- tora högra bened. Så mingen skedde alltid po ry eller annan särskild ingfarning af åtta stegsbredd.

Do der nu va såd so kunne di ta tos der ud so fort som de hadde et dawne o do började di o drifve norr såen me år o do skolle di ta snelle o vackra fårer åfven gälde de ad kunne köre rakt for de syntes hon di hadde körd do såen kom upped o va de do krogd so gjöre di andra narr af de o sa ad di hadde körd som studde piss o dråfve norr såen.

Do di skolle drifve norr såen so skolle di köre po tvart imod som der va skredd o drifkarren skulle gå po de dråfne o sture åred me den ena näfven o do han kom ti ändren so vände han o körde ti bage i samme får mon do fick han styre me den andra näfven. Forr de måste körde han sål o på 1880 talet hade der ingen, med undantag af Högegårdens, mer än ett par hästa för varje år, men de gamla säga att forr hade de ett par studde o ett par hästa för varje år i bland fler Högegårens har jag sett att de haft 4 studde med två fullvaxna ti

fortsättning å nästa ark

M. 8979:60. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

o kôre o en ti o hâle po åred. Studana dro me ett oj o hadde borre en li
na i mellom vi o ref om kornen ti ad stura dom me. Höjegårn va
de sista stâlled hâr norre i Skytts hârad som di hadde stude po o forr âfrejt har
ja inte sett stude po nâd gamed ställe hâr norre. På Höjegårn sâldes di 1902.
engi ingen dess so skulle hapre pogen hatta harred allt so de inte lâ o bet tort
Ve ti tiden tas der in och foredes ti midda o so âds der linnemeida o do
di do ve 12 tiden hadde et midda so tas der ut igen o kôrde ti klockan ble 4 eller
½5 do di to hem ti middaftan mm do skolle inte ôgn stå lâger en som ad folked
âd o derfor so to di inte sillane af dom uden di fick ede nitt for me sellana
po men bröst kjedjorna va ilie vâl ud knâpte so ad bo fvanne komne
svales o ifall di hadde anlag ti o ble brydna so tvâtedes di me kalt va
vanni vanningstrued hvar gang di kom hemmed ifall di vanned i en
graf so to der litt kalt van i en span som di do bade de po bopvave
inge i stallbrommed. I synnerhed va de nogt di fyste vârdana o
passa hâstanne so di inte ble brådne forr do va jo inte hâstane vana
ve o dra o de va i allmänhed asse mie varmt ongerdan fyste vârtiden.

I kvâll tas der hem vi solnorgangen, mm di gamle omtalade ad do
di va harre poga so motte di harra so länge di kunne se o ut igen
om marnane ve 2 tiden o po samma stället gick hâstana lâsa på
den kring bygde gården om natten o âd så af ett stort bagebra.

På so vis fortsattes vår arbejed da etter da do de va torrvâder tills all
sâden va norrdröfven o do de ble rönde so skulle der strös onger
ögen om marnan so ad di kunne lie blygt forr do di do hadde ett ni
mâlle so la di in.

Etter hapren sådes kornet, mm ti korned skolle jorden varra opp
varmd o derfor gälde jo den gamla regeln ad korned inte skulle sås för an
som päronträn blommede o derfor skolle di jo inte så korn för an ut i
maj mâna, mm redan på 1870 talet sådes likväl kornet i April mâvide
de hade jorden tvärad o tjenlig dertill.

Som en gammal skick gälde det att när de skulle börja o så korn so
skulle di ha eggekaga o stegt sulfti middaftan.

Korned dröfs morr me ar lie som hafre o blandsäd, mm etter som
denna jorden va tvärad so va den lös o lättare o dröfva. Den dröfs
nu po tvärt imot förmingen o harrepogen fick springe vârt anned
dra me harren nu som do di hadde tvärad.

Den da en di skolle så de sista so skolle di ha sakager ti linne
middan

M. 8979:61. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Så kagerna va so kallde stenkager (aggpletter) ~~af agg, nyfall~~, af egg
mykt vidunnel (rifvede) pantoflor o bagdes po ett plettejärn. Si linne med-
da fick nu vår en so många han konne eda ine hanning eller satt ti.

Som di nu hadde tisad so skolle di ud o stene agern o do spändes
der en hårt forn en gumpe karre o alla pogge gräbbor o tösor di fick
nu ud o onger karre pogens ledning kördes der fram o ti bagge po
di nya sådde stikenna o alla stena som va stora som en knytnäfve skolle
plockes app o köres i en särskild stenebonke.

I fall ente pantaflerna va satte so sattes dessa osse nu so fort som jorden
va bled tvärad ti dom. Der forutn skolle di ivarre skorne i sticke so
ad der va omkring tve yen po vårt sticke osse skolle stickene ha led litt so
ad vatten kunna töres i säred. Pantaflerna som sattes va ej flera slags
sma vinterpantafler, di tidie rosenpantaflerna bleff fyst kända i
(härifrån)
sockrim i början af 1880 talet do kyrkoherden C. R. Wulf började
att sprida dem här omkring.

Vor di skolle sätte pantaflor so sattes der en långkarra po åred so ad
de ena hjulet kunne gå i fåren men di bylkede o so va der bongen
(som va lika lång som långkarran)
en pilekäpp mellom bgm so ad di fick gå litt i från hvarandra
Etterson nu drägn bylkede so satte pogge o tösen pantoflorna
i råsorna me yenen oppad (vaiitarvat ente so noga) o po ett afstånn ifrå
hvarandra af en tvärskolängd, mun di satte pantafler bar di dom i
ett forkle, mun pogarne hadde mie svårt for ad få de ad stanne
forr di hadde jo inga hoftor som gräbberna o derfora motte gräb-
berna binge om forklebanen so litt po domo de ville di jo järna.

Sien pantaflerna va satte so flägte drägn bylkarne
so ad der ble bylke afver di satte pantaflerna i blann flägtes borre
varan strägs iblan vår att etter som der va tid ti.

Hör o hamps sådes ju me onger vår arbejd men de va jo borre nan
kapper af vår sort o bedor skolle sättes do de va bede (den 27 maj)

Do so att va såd so skulle de jo otte tromles. Årtorna skulle jo
hälst tromles nien di va 3-4 tom for do va di inte so skörå som do
di nysen va uppkomne o den andra sådden ble di måsta gångarna otte
brodd tromled. Tromlan som va af en (0,6 m) tjock o 2 m lång ege eller
böjeknobb me krogede bråkäfte o trätappar o trälång va ente
so lett o köra me i kornorna do di skolle vänna forr do.

/ Di framme hadde satt sina pantaflor po samme gång o di va inge i sticked
so ad inte minen skolle komme ti dom strägs om di kära ifra vattopogen om etter hö
slen. Vår en framme slo en pile på ni vår ände po sine pantaflerårtor.
To pålanne hadde di skorred sitt namn i karamärke.

M. 8979:62.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

gâlde de o komne vânne râkted so ad inte tromlan astede i synnerhed do di broddtromlede forr kom tromlan ti o ase so skafvede han all sâen af.
Me tromlan körde di ronten om po sâtlicked o började ude ve o sien di do had de tromled (o di va komna) ti midten so fick di köre afver alla jörnemister me.
Ad age po tromlan va ganska riskablet for de gick go lett ad di komne fâ helane nom so tromlan to fatt i dom o dro hela bened ing derfor fick pojane ibrânge till sâgelser ad di inte fick laf o aga po tromlan.
Som nu sâen började o komme opp so gälde de o eller se so adder inte va så mister for i fall der de skalle varre so skulle den sås me de sämma o harres nor me en rifve.
Sien so vâr arbejed va slut so skolle de ha ett sâgille. O den dagen udsattes i allmenhed ti en lörde. Do di hadde et midde so va di frià forn dagen o skulle sofve vârdyngs om eftermiddan i tre eller fira timer forr ad ta igenom onger våren forsommede sömnen.
I middagstan vankedes der do grafvefisk eller asse lânge fisk om inte Anners Petter hadde vad o fisked i torvegrafvane forr han brute alltid o komma rullennes me en fiskeo po börën o do hadde han alltid förut Måns Ringare me si o do dro di i torvegrafvane me oen.
Oen som va flera alna lâng hadde en kal po mitten som va 4-5 alna lâng o vâr vid derom kalledes arma o uderst va der ett trâ af oens bred o i vâr jörne va af träed ref bonged som gick lett ut i boge frå armträed dâri fästedes dra refven. Oen va omkring 4=5 alna hög o hadde skrof der af lätt trâ eller kork o va stened me flintstene me hall i eller asse grâstene me rann omkring so ad di komne bringes fast so ad oen fylde grafve bonnen. Som nu Anners Petter me sin hjelpare Måns Ringare va komna so ble di fynt bjudne po ett par bränne vinsupha so tos börën me oen o fiske porterna po o rulledes den nom ti den ena grafven o Måns fick sin refvenne a motte af om kring grafven hen po den andra sien o so skolle han dra oen ud i grafven sien so oen va udkommen rafte Anners Petter hâlt eller dra bettre allt eller som de behäfdes o sien dros oen i en bagel (o kafen ase de bag eller) mot ett ställe der som va bra o dra opped onger tiden so plaskede di bege trâ me vâr sitt ref o slo en o an stan eller för klas i vanne for ad skrämma fisken so ad den inte sprant ve sian om oen iblan missly kades de i alla fall o en strimma i vanned visade ad en gädde râddede si o do kom der natyrlet vis en ed forr ad den sprant ongan. Do di so kom so ad armana di no lann so va jo den fisken om ringad som va midt forr.

M. 8979:63.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

oen so tott der fatt i årmanne o so ryjade di si fra graforn men di dro app halle oen o do gälde de ad dra j ônt so ad ente kalen kom ti dm ena sian for do komne ente fisken komme ing i den. sinn la di oen po jören o gick norr o stradede ofver han do di dro han titt ti si litt etter litt ti kalen börgede o vira si o do va der jo asse fisk so fuant di ente hadde dydd ud onger vinter som di iblan kan gjörne do de fryser rätta forn do dör di alla ud uden karrussorna som inte ägtar om de.

Som nu oen va oppdran hände de iblan ad i kalen va der en hel del fisk af bodde vackra gäddor, brax, abborar, sudorre, skallpyn o karrussor. Alla di stora plockedes nu i en fiske posse men di sma hatts ud igen so di komne vaxe ti ett annet år eller asse so tas di i en span me vann o bars ti en graf som der ente va fisk i, forn do di kom bi annet vann so vuxte di meie fortare.

Som nu Anners Petter o Mâns o pojane po stallen va i lamme ad plocka app fisken so fick Mâns of Anners Petter flera turätter upptrickningar va han skolle me so mô skallpyn, ja kan ha dom ti min katt eller di e goe o steje. Anners Petter ville alltid ad di skolle gâ ti nästa år do kan kom igen o fiskede forr han hadde lie som litt monopol po o fiska på en del stallen vårt år o der fick vist ingen an kas o dra o Anners Petter ville ente rynse grafvarne forr fisk o han dro alltid mery än 2 eller 3 drättor i vår graf o iblan hände de ad di ente fick fisk mer än i den enna forr iblan kan fisken varra ve en sia af grafvorn.

Do di so hadde drad i alla grafvarna po ett ställe so to Anners Petter o stöpte ud allt fisken po en vacker ängegörne o so to han två lia storefiska af vårt kas o kaste o kaste i vårb en bonke o so do allt fisken va deled i två lia stora höje so fick jöregarn kas o ta vicke bonke kay ville forr Anners Petter skalle ha hälften af fisken forn de ad han fiskade app han o sien so skolle Mâns ha en 1/6 del af Anners Petters del forn ad han gick me o hjälpa han.

Sien so skolle beje fiskarne sig o ha ti bäste smörabrö me pölse o ost o nonne suppe brännevin.

Dom
Pjorna po stallenen fick so ett godt göre me o rynse fisken som fort do som gäddon, pyn o abborar, men suddorne o karrussor slaps i stora balor o derpo bytter om me farst vann so komne de löpa i flera da. Va der godt om fisk so mängdes nan o iblan komne nan stor gädda upptäcker o tornes i loften so han bles ti langefisk. o po so vis räkte grafve fisken i flera da o de va jo enlo mer än en gang om året som der fiskedes räkted.
X) men ad oen lä o rattedes lit etter sien han va ren skôted.

M. 8979:64.
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

ti sågilled tos of den bäste fisken do der va grapve fisk o dom kogtes o ti han ädo kokt viddemelsdippa me smör i o timnap o råskalede nykogte pantaflor o iblann vaukedes der asse härkogte egg.

Bag eller fisken fickis der nykokt milke risengröd me smör halle o druste socker (finstött) o kanel dryssdad po i ruddor o bag eller hemmebagte kagor. Po fisken fickis der två eller tre bränvinssuppa mm sigun po grödun. po kagorna tas der hälst ett glas vin.

O bag eller denna bestante mältid so skolle di ud o trille tynge i en äng so di konne släbu eller leje nåd t. exc äuka mellom bor o bänke. To boneställenna va der ente daus do di hadde sågille mm po Hojegärm va der spell o daus hela lörda natten o som spillemän uppträdde di välkände bygspillemännen "Wiltanne" ifrå Grytby (Grönby) Grönby (Klagstorp) di kefvedes nästan hela natten om hon de spillede mm fejälarne o klarnittengrick lie hurtet, de hela härledde si of ad di hadde fåd fora mie ti bäte om kvällen.

Do der va tisåd eller om de ble ränevär onger våren so va de tid o runte upp alla di uppna grofvorna. Der va grofvor bodde rond omkring som inje i lotterna o alle skolle rynsessopp vär gang der va trä o de va vart sjunde år eller som jorden va delad i sjunsjifte.

Nor grofvorna skolle runnes skolde dräugane grafva ett spartäck i bonnen po grofven o sien skufva grafvesiorna etter en snor so di konne ble valkra. Dräugane har allt va ja mins grafve me hinnemide järnspaor mm di gamle mannanne omtalade ad för so hadde di ente annet o grafve me än som skode träspaor (träspadekoning från Fru Hultad so fat.). To drägene hadde grafved o hatt opp va som fulde me spaen va de pogannestur o skäfle opp rästen, di nykede skode träköfle". Joren kotts in po träden o sien so slottedes han bort me en mollslaff som dros af två häste.

To mollslaffen körder ti den opptagede joren so to dräger fatt i stärtin me bege näfvarna o sturde so ad öjen säl dro han fall me jor so körder den ud ifrå grafven i en ronning eller om der va nän sur holla po lotten so bar de af dit me joren ongetiden hält drägn me den ena näfven po slaffestärten so ad han ente skolle slå opped do di so va komne didder joren skolle lia so löjtede dräger litt po slaffestärten o to po sammegäng fatt i ett ref som sad i en ring po stärtin. Allri so lide der löjtedes i slaffestärten so slo slaffen afver o joren ble liennes i en bonke men for o hindra de so hält dräger fatt i refved so ad slaffestärten slo rätt i väred mm

/ To de va vatt so de klabbede po so hadde di värs en makröll af trä ti o runta af spa o okäf o do di hadde runted af vartöjed so gattes makröllen rätt opp i grofve kantin so ad di skolle konne se här han va do di skolle nypta han igen.

M. 8979:65. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

di kôrde litt fram o me de samma jönne de slaffen sât ud jôren, sien fick slofferlârten slå åfven hen po haumele so ad han komme ble râkted ren forr jôr sien kôrdes öjen hen ti grafven igen o litt fôr än di kom fram dro dragen ett redet tag i ref so ad slafferlârten slå åfver tibage igen o so va han jo fârelt o ta i igen. Allt lilla vânmanne eller gick
opplande me slaffen skolle ske men öjen di gick odro forr do blo
de bârt. Angertiden ad arbejed pogick snackedes der alltid om
den domme dragen som va skicked ud o slaffe so do mannen kom ud
o så va han hadde sjutt so va de mie lide han fick jo derfore skam
men han omskylde si me ad de gick so fatelet sent forrsi han forsto
di ente bâttre po de än han hadde tad en skâlf o skôflede i slaffen o so do han
kom ud po sticked so skôflede han af igen forr han hadde inte sitt ad di komme
ta i slaffen do di kôrde o forrstor i ente heller po o velle af do han kom ud på sticked.

Sien so grafne jôren va ud slaffed so fick pogamne ud o hogge itu
di storste tottane me spaor eller krysse dom me en kylle.

Do tistorna börjede o komme opp ble alla gârens poga o grâbban bort
dereda ledet ut o loga opp dom eller sticka dom opped. Di skalle do forfylle ry
for ry po vârt sârticke o samla dom i en kor o bâra bort dom ti en torre
graf o sânka dom där so di entey skolle vare mer.

Som de nu led ud i Maj mâne so va de jo asse tid o tânke po o få
torr ti nâste vinter. Derfore udsâs en torregraf hâlt en som lâ ve årsbrâdan
so der komme varre sâlle plas forr torre âttorna. Va de borre en lidan
graf so âtes han tom af dragen o en husman me en hâuskaffe me va
han nåd o torre so sattes der opp ett par hâgeskaffor o do ett par husman
ne skulle âre en graf tom so fick di i allmânhet betald me rea (en tunne ru eller
so omkring) Va de en mie stor graf so sattes der opp en vannadra som
dros af öj o do motte der kôres bodde natt o da so do di to ett par öj ifrå
so spendes der ett par andra o so motte pogamne syutes ti o kôrd da o
natt ti ad grafven va udmaten. Di som inte sâl hadde en sodan van
nadra to en po lej men de kotte lie meid forr vârda han sto der
entan han gick eller ej derfore so fort ad en graf va tom kôrd so flytte-
des han ti en an.

Ti o sâtte opp en hâugeskaffe gick jo meid fort forr de va jo borre
ti o spika två o två brâdor i samman so ad der ble ett kâss so rostes di
opp po vârs en sie om ôsebâttad hallad ude i grafven mitt forr vanndâmmed
o so lass der en tastome i brâdekâssen o band fast so lå jo tastmeen
vannrått o deri hângdes hâgeskafforna me två ref ett po vâr sie om

M. 8979:66.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

skaffeblaed. Soffeskaftet va jo långare so de vajod norrad o la, do di
enkt nyckedes po fodställningen som stass opp i grafven udan om hâge
skoffona. Fodställningen va af pilegrena som hadde en klöft i dem
âtta emen o den andra va norrlaun i grafvebonnen so ad di sto fast
i ifrå den ena pâleklöftin ti den andra las pilegrene o derpolass
nâu hôtlehâlk ti o stå po mejdi âtte. Do di nu skolle âta o hade
två skoffor so skolle di âta i tackt so ad do den ena to i skolle kaste
sin skoffefull afver dâmmed opp i afloppsgrafven. To de lânge
skoffeskaftet sad lett ifrå âmnen en pilekrog som di hâlt i me den ena
nâfven o den andra nâfven skolle di hâla i skafteâmnen, men di so
hâlt skolle di fyst dra skoffan tibage o sien stâle blaed imod
vanned po sammegâng som di förde so skoffan framad skalle di
knoge norr skaftet oge en knyckti so fly helle skoffefullen opp
afver vanndâmmed men sne de samma o so gick skoffan tibage afsi
sâl o de so ad en fick varra forstiklig elles konne en ble nedhott i vanned
so gick de en gâng som ja minns de va so ad Ola hade satt opp hâgerskaffa
o skolle kôta en graftom som han do hadde ârt lett so skolle han gå bort omkring
runticked o se om vanned sprant igenom stentrommen ja va jo me Ola o skôl
le otte se ânkynt ju ente konne skytte nôd. Jens gick i ângen o vatede han ble
do roed af o förrogje skaffan mm de bar si ente bättre ân han ble hott ud i
grafven, men han hadde sâl krafle si opp igen o do Ola o ja vi kom om
igen so gick Jens o va vâd som en kroge fonn der va ente en tor tråd po
han o de va jo en lycka ad han sâl hadde konne krafled si opp igen.

I en hâgerskaffe gick omkring en skâppe vann i men som han va so
vâl afvägd me refven so gick de mied lätt o öra me han o do vanned
sjank i grafven so handes skoffan länger norr, men di konne jo ente
öre hâr högt som helst uden va der mied högt so ficks der gores två vannâre
stâlningar afver var andra.

En vanbnaddra va der en râkliy vandringsti omkring i en husru-
sta o so gick der en vällbom af trä, som ôjen skalle gå afver do di gick
rondt, - som gick hän ti staddran som lå me ena emnen appe
po gräfvekanten ud af vandemmed o den andra âmnen laut ude i gräf-
ven. Sjelfve staddran va en bräde låde omkring en hal an tjock o en
alu bred o i vâr emne va der ett stort mölehjul rodand gjort ad ifrå
axeln gick der ud arme o i mellon var arm va der ett räck so de lick
nede en sylinder me klavolapo o po dessa sylidrinka hjulen gick
der en järnked ja i hvilken der satt fyrkantia bräde kappa tett om tett

M.8979:67
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

o so do vällbommen dro den åtte sylinderhjuled so gick jern kedjan me brä
de lappgunne rondt o nova i grafven gick di ämpo bräde lådan men app
of grafven gick di inge i bräde lådan o som nu lappgunne passede pretis i
i lådan so to di en helmatta vana mi si apped for jönt o de börjede snart o syn i
grafven i synnerhet do de gick hadde da o natt.

Do torvegrafvane va bled tomme so sattes der stälningar i grafva
ne dels lass di på torvebänke dels motte der pälas me kläfsteke påla
o lees tvärack på o so lass der på hötlehacke o bräder so de hela gick
me en jönn slent i mod lanningen so ad de gick o rulla appad ånskynt di
ble glatta af spitt torvasmörne.

Samtidigt ledes närliende äng eller bräda i hela eller hala sätte
plassa o di gick go alla, om di kunne, me en jörve li torvegrafven
o här gick vär en som ville ta torv vär sitt torvesätte o håll i torvegrafven
ti o ta opp torven af o di hadde jö i allmenhet ane vär en stälning o rulle
på o skolle di varra mer en om vär stälning so skolle di rulla i tur o är-
ning so di inte hendrade vårandra.

Vor di so skolle börje o ta torv so skolle alltid en vanderman nova i graf
ven o jörveti torven han hadde en torvemattehacke som han hogg lå torven
me o so slapp han litt vann in på de o slo sen me torvemattehacke nacken
iblan torven arre trampede han i den me benen sen va de en yngre dra
tur o åde opp torven i en torvemattebör som en af töorna hålt me
appe på torvemattebrinken o do hon fick han full so vade ti o sputta
i näfvanne o ta fatt i tårtanne o rulla i mod lann o do de va på stälnin
gar so räcklet gångede di inn hon spende tårne i o so glattede hon
inte so lett fastan de gick appad backe o do hon so kom fram ti sätte
platten välte hon ud de der o so bar de af om i gen o mitt på vegen
måtte hon en an o do hon kom nova ti torvebrinken va den tredde
färig ti o rulle me sin bår o so motte hon sätta sin ti o på so vi
gick de ongan fram ongan hela da-en o på platt o me uppbogne
sjört va alla töorna.

Oppe ve torveåttan va der en äldra van kvinge som glattede o
skröp hon hadde en trä skåll som hon jönnede ud vår bör full so snart han
va udvält o so slo hon litt vann på de af en span o glattede so ad torve
ättan så blank ud sen ta hon skrifvarn – ett lägte som va tillskured
med en bred skarpt spitt – o skröp torveättan i små omkring qvar-
ters stora fyrkantie rudor.

Fruentimmen hadde bonje hoveklåen i

M. 8979:68.

(ifrå mann o ti kvåll)

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

So fortgick torvemosse arbejed i två da-do di borve to ti husbehof – me litt afbrott ti madero ånskynt di arbejede so dant so kunne de lie vål hånde ad di kunne hille po o bruds litt om sneddan eller kvållen. Onger torvemosse dana låfde di alltid bra stegte pannkaker ti dåvre (stegte de mormade li linnemidde o välling li midde me mjör i o eggekage ti meddagstan o mjölk ti kvåll atte vanked der brånevin bytte ti alla låsorna me do di ville ta. Brånevinad bestos i messings tomlare, of mottog, do di va i torvemosse o skov fora glas va so lett itu slana.

Va de so ad di hadde lant ti torvemossen brutte di o åfvernatta der. Ett helt annet va de do di to opp fora o sålla fora do kunne en gå o ta torv hela sommaren o setta po flera satteplassa. Andra som borve to ti husbehof fick linge po i tide alles hånde de ad di fick vånta ti de fyste torvesåttet va bort kård o fyst få plast po de andra omgangen.

So fort som ad torven ble so passtorr ad den kunne råtes so skalle den sättes opp två o två imot var andra si en kom do va bled torrare so skolle han kejles o do han so va bled kejled so hadde joregaren laf o ta vicke kejlar han ville. Joregarn skulle jo ha hålten af bodde torv o torve mosse brånned o opptaarn den andra hålten.

So fort han ble agetorr kördes han inged me vogn o do låstes der iblan 9=10 laf afver hälkanne o fore o bag lass ett lappetäck lett norr i vognen me torv po a so lafvedes torven vackar o ti sist lass lappe täcked opp afver vår ånne o fästes ämp po. me norrgetorve. do di kom hem lass han i Chalm torvehused eller asse i en torve stapel som den si en lägtes afver me lang.

Den bäste torven skolle varra kaffebrun o de va räkteg matergje samma slag va de som kalledes fora mosse- eller löfvertorv. Mossetorven ga borve ett bluss o löfvertorven va hår o sprack i munnen o den va den ti o ta mun si en han fick fatt so ga han bra hitts, mun den ble mien aska af han fore der kom alltid torvemasseler (egäntligen post glacial gytja) i löfvertöjed for de va ongerst.

Do di va i torvemossauna kunne de iblan hände ad di kunne få syn på en ål i torvedongan, mun de va ente so lett o ta fora ånyjent di fick fatt po han so kunne di ente håla han me näfvarne o ta han i en span kunne di ente i hållen fora den sprant han af. De allra bäste va o ha en trälang me en spiknobb i o so do di sa ad ålen sad i dyngan me mudan i väred o to laft so skalle di sni si ti o ta fatt me lången o po so vis dra opp han

I torvemossegrafvarna e der alltid en matta hål i taben, di gam

berta 21

M. 8979:69 a

// fortsättning till ark 15. första sidan

o do la di si ing i ett lagoll där di bådde norr si i blan hantyen to goelt som di kunne.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

I ngn di hadde tad hemmeifrå so hadde moran packed mad norr i en skåppe korr o der va bodde segted o grovt brö ett helt fläskeböte o smör i en träark o kackepulra o ~~tromme~~ ~~gjut~~ art. o dricke po en drickeslejel.

Of denna madsäcken åd di tonklommes i tornemotten. Po en grön plat breddes en du o der po plockedes upp of mapossen o sien allt lå po duen la di si ronten om o åd si mälle o glada.

~~Do de ble midda so kom di hemmeifrå me vellingen etter nåo an partande mad.~~

Om middan kom di ~~i tiosåd~~ hemmeifrå me vellingen forröfrettes åds der tonklomes hela daen.

Fortsättning till 16 Arkets första sida

Do vi svan flyger ra so hon tjuven tjuven tjuven o so skäller hon alla fogr tjuven o ge fajore hon atte ve vår herre derfor fick hon ti straf ad hon aldri ska komme sätte si o vila hvarken po hus eller trä uden hon ska alltid nidda po bara jorein.

M. 8979:69.

la postår ad de hårleder si'der af ad för do di hadde gamla öj som dö o rak
karen hadde tad huden af dom so sånyte di dom i torregrafvane förr ad der
skolle bli åt.

Udom öjeben hitter hår i torremottanna o övrejane flera subfossila
djurben. Ja har sål grafved upp renhorn o do Doktor H. Olaf
Holst 1906 ongersökte dem undersåfvede torregrafven som Ola hadde åttom
so hette jo D: Holst två hvida vannfylda egg o i samma pott
glaviala gyttja hitte ja en liten framtand af en gnagare (lemmel?)
D: Holst fick tanden.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

För närvarande har ju ett stort Elghorn me ala tagor de e hett
3 alna djupt norre i löfvertorven i en torregraf i Lilla Ahlstad.
O Fo Scharlottenbergsgård i Domme på träfeder i den nu naitan alde
les uttappede Dommesjö ett helt berangel af en ren den lå djupt norre
i torren. Berangled såddes förr 75 kronor til L. U. S. M.

Litt åter om inge po Utorpsegor ti varatos af Herr N. Mårtsson
en hoperskalle af en Björn, nänne år der ettergrafde D: Holst på
plassen o hettade so närepa hela berangled som nu står appe på Sveriges
geologiske museum i Stockholm der ja två de 1908 så nätt som en
dar vackart sammensatt men me felstafved namn Dömme i stället for Domme.
(Lilla Ahlstad)

I torremottanne e hår otte tivare tana delar af uroxen i Görup o
Grenby der Kyrkovården Nils Nilsson å Stensgård hadde ti varetad ett
helt Uroxeben o en Bäfver underkåk (me tenn i) Båje delarna har han nylig
en skänkt ti L.U.S. m. Hår e ocke Vildsvins kranior o tänna e hår hitta
i torremottanna. Otte Mussegnafvede nydder har ja tivara tad.
(på Högegärna)

Ibland andra fynd so tivara taji 1906 i dikesföretaged en spjuted egespåle
som lå djupt norre i torrejoren den finnes på L. U. H. M. o 1910
fanns i dikesföretaged å n:o 6 Fru Ahlsta två stycken egestycke som tydli
en har vad ti ett gammelt åkerbruks redskap (se bilden)

I torremassanne e atte hitta en hel matte arkeologiska saker.

Sien derna aftad torr förr åred tors alla ståhningarna upp på
laun o torregrafven kömmedes ad fylle si tål me vann o i allmänhed ble han inte full för än de ble vinter. mesni å lö.

X) Se vidare det geologiska kartbladet med beskrifning åfver ortar Ahlstad och
närliggande ortar af D: Anton Werlergård han har med röde stjernor utprickat
alla fossila skelett fynd i Ahlstad som jag omtalat för honom.

M. 8979:70 otte

Do de ble April so vad de lid o lega si i das Gisted o do va bodde tösor, smeor, skomagare o skräddare fria forr o sidde appe.

Den fyste April so skolle di narra var andra April, men de va regd ad den som narrede fick ente sål laf o gå me forr de le han sål me April

Di narreder April den fyste o siste som den vigligaste dan va den fyste.

Påhr! konne Johanne rope Ulorpe tattrana e ude i den vätra grafven o fiskar o do for naturlet vis Påhr som en raket ud o skalle se o hära väck dom forr konne han ente sål so kallede han forr säkerhed Fick me si o do tattrane så hongen to di sin mederaft me den flåde pogan po o la benen po nacken o sprant allt va tyged håle kunne O de hadde Påhr gjort för men denna gången så han ingen ve grafven o gick litt skamflad in o do han mötte Johanna raste hon i glädje

April, April din gamla örfil. O so motte di spickelera ud nåd anned som va i dorres intresse so di konne narra hvarandra.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Ulorpetattra som va ifrå sustetaen i Ulorp (Ugglarp) va lett igenkänlige når di dro fram forr do di gick o tog de om vintern so hadde di en långvrid nyskaled pilestaf som di hålt mitt om, Den var aldeles lik de alpitafvane som nu begagnas på Rullaberg af turisterna.

Om varen o sommaren gick di o fiskede fra en graf ti en an o som bedade di en flåd poge o de portas ad di hadde mänt ti o so fiska fisken ad so fort di slo ud i grafvana so fick di nafar om der so ente va mer än de samme bened.

Onger April do di varede hetterde di osse vipveredor o de portäss ad fatet folk gick omkring o samlede vipveegen forr ad ede dom, men ifall en skafvenes kvinge kom ti o eda viveg so ble glutten vipvefrängd o do va der ente nåd säkrare medel derimot än om ti ennes ta nan viveg o osse tiennes tvatta si i egge blommorna. De kunna osse pelpa om di ti enpes klåste etter den fyste vipvan di så for dyeck.

Gutta lu osse o la viveg o stack ett holl i var änne o blåste so ud bodde vidan o blomman o si en trädde di dom po en tråd o hängde upp dom i förstun sammar d'aut gjore di me skadde, spiurre, starre, lärke o sten svatte eg o andra slags eg di konne få fatt i.

Om varen komme di åse se hon rolet vipvehannen bar si ad do han friede ti vipvehonan. Han satte si i do po ett par alna ifrå hinge o to de ena stubbe tråd etter de andra o kaste de baglänges ofver si han imod honan, o sadan hortet o så po, so närmede han si litt etter litt me flo hon so flå han eller.

Si en di va parede so böjde di en redde i en holle me en halmes stubbestrå o der la honan fire eg om der va en li extor sten i gjore de ingenting men va de so ad di eggen blo tana so la hon i andra kullen tre egg o om di osse fle forstärde la hon i tredje kullen två eg. o fick hon e te i heller lie fram så la hon i fjerde kullen ett eg me de sked hon po for då ville hon ente lie po.

M. 8979:71.

Do storken kom so va de jo en glädje o va han flyenes so ble di lettgåen nes hela åred o tilie kom di ad flytta der hanåd onger åred som storken flo ämda Gick storkstorken do di så han so ble di långsamnes men sto han so ble de ändo sämre o va de so ad han satte n på taged o knabbede me nabbe nån gång så va der nån som dö o va de på kyrkan so do prästen. Ti o få han ti o byrja på taged va mied bra förr do skolle en husten bränna af.

Den fyste maj brute svalan o komme o do di så den fyste skalle di tie iställe o blåsa etter han tre gånger so komme di blåse upp va förnåd hamsed som hålst o so bag etter so skulle di horre si rondt på den hägre helen tregånger o sijen leda ijonen so hette di en svort sten som kalledes svalekall den skalle di ta o slöde fin o sien eda dun so fick di ento kålan de åred. †)

Som tag ti ad de va go årstid so skolle ruen vara so stor den fyste maj so ad han kulde en kroge.

Skadderna som hadd börjed o bögd redan på Juletiden bodde borne i ett par på vårt ställe o ettersom di la dorres redde komme di se hor dan förtommaren skalle bele va han högst oppe i trätoppen so ble de ett regned år förr der va han ifrid förr reng droppa. men ble de tort so la han redda norre i blan grenane so ad di komme skogge för solstrålane. Skadde redden va valkat ligt me ett lag af grenkvista me skarpa stickpo o legd so ad reng droppane spraud af redden o i taged va der två ingånge en på vår sie so han skalle komme rådde si förr kibe o hollen va so små so ad han nätt o gått komme kryffva ing. Honan la sjö egg i dun me fina radder o hårte; ko-o svinehår bäddede redden.

Som der nu va ett par skadder på vårt ställe so samledes etter va di gamla snakka om alle bygepoganne en valker da o gick från de ena ställed ti de andra på kloppe i trappe å skalle redden i blan ya de hårt tet lifs farlet i alla skadde reddorna i byen å to alla skadde eggen i korra o do alla egen va lana so gick poganne om kring o vitte dom på ställenen o do va der en som fram sade denna vårs. Vi ska hälse ifrå Pähr skri o Pähr skadde

O alla hans egg o unge
Om i vill ge han litt på hans länge
Eller ska han ede alla järe egg o kyllinge
Om di so e allri so många.

På alla ställen fick poganne si nån egg o litt flätk som di bien ställde ti me ett lide vår gille (frädd i) De trodder asse om di ente rörde skadens egg o unge so lo han asse gärens egg o kyllinge vara i

†) Svale onganne va farlie o ofrede eller slå i hjell förr do passede svalorna på o skide i gjonen på dom so ble di blinge.

Svalan har en gång stolled ifrå Jomfru Marie do hon tafte nylle o säjs passede svalan på o to de derför har hon en röd kro o klåfted gomp.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Ongar våren skolle vallepogen vall fåren po lallerna so ad di kunne ede om der va nåd gryn naublaus, men sen de ble laûger udet so tôredes di två o två i ett koppel som der va flera tôrleyon i so ad di inte kunne snos. I ôredes di dom i gras-
me två tôrtager i
varna eller i inen en vej so hadde di raûnetôr ellens do di va
tôrede po hvådan so hadde ett råklet tôr me borre en tôrstaga

Onger April måna do do'vuftede fåren i synnerhed do di hadde kratt markar va di jo iblann laut ude fra husen o do de de led i mod kvål o börjede a ble kalt so va de ett fatelet bôlanne po lommen o vår gång som di bôlede so svared deres mor o af de ad der va ett saunet bôlanne so sads ad di snakede po dilla vesed M. 8979:72. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Lommed bôlede bååå vill gå hemmed
fåred svarede vänta litt inn ja tar denna tuan måå.
eller vänta litt men ja tar denna buskan må.
inn lommed bôlede bååå vill gå hem, bååå vill gå hem, bååå vill gå hem.
fåred svarede o sprant ti, vänta litt, so sa hon en grestass o so bed hon
i den inn hon bôlede - men ja tar denna tuan, o de ble me ett
annet Gud so ad de lät bulonuene onger tiden bôlede tod de lommed po nytt bååå vill gå
hem, so yrke lett o de lettede fåred app o bôlede måå.

O po so vei fort sellen marken hemmed o pojen va bag
efter o ginnede po dom o förn vår burke som fåred så so
skolle di ta si en flabb fall o svaredslommen bagefter måå

Sian de ble lett laûger uded i maj so fick lommen tjonga maj
O de gick ti po so vis ad do fåren kom hemmed om kvallen
so tos alla lommen i fra dom o laûgdes inge i ett sår skild
hus onger natt o deretter va der jo ett fatelet bôlanne
po bodde lom o får om nätterna. Ad lommen skildes i fra
fårun va forad faren skulle börje o malkes om marnar
na. Vor so en tid hadde gåd po detta vesed so ble fårun tôrede
forr seg o lommen forr seg o so kunne di jo molka fåren
+ nors di so om marnen klap ud får o lom so hadde fôrmo
lommen brat o skolle bort o patta sina moar o de gone inte nåd
hvardant di la si på lang o pot po tjyred for der va inte nån milk i dun
hadde gråbban nokk malked af o so ble fåred tjeaf de o lettede opp bens o spra-

M. 8979:73. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

bådde naorn o kvåll.

Ti o molka får de va gråbbans arbey. Hon hadde do en liden malkestpann of böjëträ me grefvei (i åldratiid trägrefve). O do hon skulle molke fåren so satte hon si bag om dom o la me kaggjan fatt i fåreds vanstra bagben o sien molkede hon me den högra näfven. Do hon skulle molka ville fårn iblan gerna hupra emmen norr o slappa sina peller eller droppa o derfore fick hon varra råktet för sigtig förr aldri so liked der kom nåd i so vade aldeles förstånd Iblan kunne farn varra kinkig nock o molka o do so fick progan ga me o håla dom om halsen men gråbban sad o molkede.

Fåremilken kunne inte supves rå udun den skulle alltid koges. De som fårn molkede om kvållen sigdes i ett lerkar o fick stå tiider osse va malked om marnen o sigd. Do di skulle i fåremilken hadde di alltid en liden skvatt komilk som di skylde nien bag etter me so ad all fåremilken kunne ble tivaratad förr dun va jo betydlet tjockare o fedare en komilken.

Sien so fåremilken hadde stått ett lide gråne om marnen o svalned so stass kvållsmaled iblan o so skolle gråbban koge den i en gryde eller panne o do han so kogte opp va han färig ti o slå opp i ett lerkar – en bunk eller sett – o satter ud ti o svales. Do han so va svalned va der ett mied godt skinn po som alla glytta kefvedes om.

Do fåremilks skinned va tad fick han förr de måste stå i lerkared ti han ble tjock do han slos i syltemilksträ byttan der han rördes om o der ble han råktet tjock o go.

I de allra flesta fall begannades fåremilken ti syltemilk men nangang kunne han jo osse supves ti vanngröd eller annan grö ti stickelbärsgröd va de mied godt me kaft fåre (milk
i gjall inte fårn ville la norr so skulle di klappa po jared frest me flade näfven o ryste de osse.

Norr de ble langer ud ad sommarn so satte alla kôren ud po klôfver stiked eller i ângan do de flyttes om marnen lingnemidade, midde (men de fick inte mer ân di ad app) o som regel fick de borre na ti ny beten midaftan o ti kvall. Van fick de ti midde o kvall o do fick poga eller grâbbor ta en eller trâ ad gângen o le me dom ti en graf o vanna. Malk M. 8979 74. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Malkede ble korne tre gângar om daen o de skalle tôjorna jorre o do di hadde malked so vad i ente kinki pode om di atte skalle flytta dom. Sida di hadde malked so bar di milken hem i malkespannen som va af boje trâ me trâgrefve som va fest i spanne ôred me trâgvaddrick a. Trâgrefven va af rôtfil gick norr i spannen ingan om spanne ôred o trâgvaddricken som va en lang ping me hoe po stack in ude i pra o gick bant na i spannen. Malkespannen va po en ti eller tôll potter. Hadde di mied o malke so bars milken af tôjorna hemmed me ett trâ og som va svângd eller ex barna. I fall drângen hadde tôrn ti festemô so hjalp han hinge hemmed me milken.

So snart tôrn kom hemmed me milken so skolle han genast sjâ forr eller gick jo grâdden apped.

Han skalle alltid sjâdr i vâl skalede o rengjorde kar som forr de mâta va af brând lera o hadde krockor eller sett allt efter honnje formen som di hadde. So snart han va sjâd so skolle tôren bâra han ing o sâtta han i milk kammarin der han satter i en vid ârning so ad morau vi ste precis vicke mâl de va forr udan o rôra i han eller smoga milken po han o de dande inte o ga o rôra eller smoga po hann forr do gick ente grâdden apped.

Do so tôrn hadde satt milken ing so skolle hon gorre span o sjâren so ad de ente ble sura. Do va otte sant ad do tôrn va ude o malkede so va alla gerna kalla me p der kunne varae en han o trâ honkatte. Hon kattana va forsde

V Di sadd do ve ko ens hôgra sie o malkede me ble ja nâ svarne men iblan ville inte po en la norr strâjd. Dota di fatt i alla fore pattarne o rystede jamred râkted o sjen ko en so lo norr so gick de me jemna strâle i malke spannen. Do de borja de o ble slutt so skolle der ente snippes allt forr langa

(eller der sto åske i loftem)

I fall de va ragnvar po ville gårne föremilken lue isam
mm do han kogles o do ble han ente ti nåd anned åv
o supva ne de samma mm de va han go ti förr ostauna
hadde ingen råli smag.

M.8979:75.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kårn malkedes två gangor om daen åvde ud vi gamla micka
sta tidden do di börjide o gåla dom so ad di skolle ble vårgalna.
Do di börjide o gåla dom malkede di dom fyst borre en gång
om daen sien so va de varan o vår tredde ti nåt vår
åtonde o so slutede di rent app etter ad ha malked dom
sist en syndemarn.

Sien ad grased börjide o vasa ragted so skulle poja
o grabborna ud o beda di kona som malkede mått.

Kone bededes om forenniddan o om etterneddan i graf
vorna imellom o inge i sårlikenna o vår grabbe eller poj
skulle ha två kor som di hålt i ett ref som va longed i
kogrimman. Beje kone di skulle ga i grafven mm grabben
eller pojen gick appe po grafe kanten o di skulle ei
noja etter so ad ente kone åd af sæn. Po samma
gång som di gick o beta skalle grabben ha si en hosse
som hon skolle gorne po (stickestrompe) eller osse en
kattekjes ulsa i. Pojen skulle jo ovilkorlien ha en kattekjes
eller bibliskårlorie o leta i. Do kone va mått so ad di ente
ville eda mer fick di lof o le hemmed ti midda o do di
hadde led litt etter midda so skalle di ud igen o bede dom an
etter middan. Do di bete kone so fick di ente lof o bjone
po o asa kone afver alla grafvarne po en eller två da
uden de skolle ga so ragta so ad di åd rent etter hans får fick
di lof o ga o togga po de o ta toppana so åd di de aldri sien
forr do so val di heller åv di åd af dd di engång hadde stubbed.

Do kone ble bete po ditte vised so malkede di ovanlet mied
o dm milken va hadde fed o go.

M. 8979:76. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

mente bredde de me han Kattanne va vattan mer en tre farjede. Kattanne ville jo gärne ha si litt milk o gick o jammede o stog si. me ared po töm do hon sad o mol kelde töm ra i får venta litt li vi kommer hem, va gorr du klaus ga borre ente i spannen. Kise hade o lygde ~~o do töm ta~~ for de måtte men i blan do hon skulle flytta kone so ville Kattanne gärne patte po o stå po hovede i spannen, men töm bredde do ett forkle afver milken. Do so töm gick hemmed so fylde Kattanne etter o onger tidun hon sijde milken so sto di o så po o jammede litt so nett o do der do va borre ett lide grane milk igm i molkespannen so to töm o slo de bort i katte trued ti Kattanna. De ansås for alldeles tvonged ad Kattanna skulle ha litt ~~sot milk~~ nymolked milk vår da for ellens konne di ente stå imod rytte gifted. Somane töar va litt fjynde me sine han katta o dun skalle alltid ha sarskilt po en bertabrik som di satte apped po kare hyllen Di gorde asse ellers mer af han Kattanne o di töarna som va fjynde po de vi sed tolde inte ad hon Kattanna kom o slabbede.

Onger tidun di slo af ti Kattanne so raude jo milken for de måtte rent af sien ellers onger tidun di sijde so fick di så ett slag allt do o do po sien so ad milken konne rainne igjenom dun tätte linne sikkedden for milken skulle varra räktet rein o do dudde de inte o ha for graf sikkad. Somart all milken va ~~afraud~~ luen igjenom sien so las sien nor i spannen inn di gick inne milken.

Do di do hadde ~~vad~~ inge me milken o kom ud igjen so to töm ~~opp~~ me dun vänstra nafven spannen o hält han der afver men hon to ett matt vann me dun högra nafven o skylde fyst sien inge i sien ~~ud~~ an po for ad inte der skolle

M. 8979:77. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

ti o sidda kohår eller dylikt uden po förr do hadde de jö kommed i milkorn ne mate gång der sijdes. Sien so sien va renskyld so hängdes han ud om stersdarm po en träkrog ti o laftes

Si kluden o sien skälede allt som tättes men inte vår da. Do nu sien va renskyld so tas spannun o skyttes der vanned omrörder ne dn ena nåfven o sien soplas de i svinetynnan som hadde sin plats i de nästa stersed. Dälle va jö milkrenskyld o derförr so skalle de tevara tas. Bay eller so skyldes spannen ne rent vann som slas ud i rännerstenen ve vasken.

I Lille Ahlstad va der jö förr en kratt mark ti o de har här naturlet vis vad ti alle bygarne men när be rättelser den om han jö inte hörd kördde har ja ti po den tiden har jö inte kunnad få reda po mer än som i sydvärtra delen af Fru Ahlstad po höjegårds mark har der led ett †) hus som jö har sett de va mied gammeldags höjd. Hused kalledes förr fårehused. Ti minne etter ad fårekörn hadde bod der do de värtra af gråbred få i åhl.

Oppe i Domme e der en backe som kalles vårpipvan de ska varra ett minne etter ett hörn der ifrå skulle ha lad hörd nätt musikinstrument vårepipvan (vårehorned) do han ville kalla kreged hem ti o mol kes.

Frå Lilla Ahlstads krattmarkor o hörelire e der derimod en o annan berättelse.

So t. ex. strök öster om de gamla kratte led va der norre i sydan hollan bygens molkeplas o der lå atte †) hörehused der bygens sista hörn Amars Rasmusson bode han va atte sjing grafvare o göre fårestäng ti pelte o an ned sau de nyckedes ti.

Molkeplaten lå rokedes i lunned me gåre ve nån af †) se min berkrifning deran på annat ställe i manuskrif

M. 8979:78 LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

hörne
siörna o hated vårtes om norrifrå lunnede fo di store
balkarna. Har i denn forntjisande dalgången samlade
hören kröne tregånger om daen han be hâsde borne
o skramla me sin ringetaf so lygde di jincst.
Om forremeddan o etter middan va han ude i krattmarkarne
me hörna o fårna o om natterna do han va ude o gick
der po åkren so konne han få se flera spöjen (se der om
mina berättelser po annet ställe)
Po den tiden hadde di store fårelyngen o de berättas
jo ad de vâtra ffråhed la i fårebede o ad ett stort ställen i Domma
va bort arrenderad forr nonne kronor tunnelanned o ad aren
datarn hadde afver 200 får o en hel matta gets o hela
stället som forr 10 år sen kostade 65,000 kr do lâ i fåre o
gasebede.
Får so skolle jo trâdan lie lgat udad sommaren ingen
han ble appstad o de so betes den af dets me ad fårn
tôreder pô dels vatede-vutepogarne sven o gass po
dom.
Vutepogarne va jo iblann inte mer ân som 8 år do di kom
ud o tjena o som di nu skolle lia en samma o patta sven eller
gess so lâ di jo o legte forr si sât norr kroged gick kynt
So t. ex. konne man få se ad di lâ i en miltsyrkebonke
o hadde en kroged pile pinj som di dråj me o so harrade di me
nôfvanna o forrestâlle si so ad di hadde sâlotter som di
sâde o dråj norr harrede o tromlede. Deri mellom komme
di få fatt i mjuktler som di klappede ud ti sma lerstena
o satte dom i torrie o staflede sammin. Iblann hitte di po o
bâre hadd i ett gâre eller grafve kant o gjore en liden
bazer ova me röjhall o der mijde di in li o kâlna men
de fick di pâtk forr.
Iblann to legu so âfverhân ad di ente kom i hu

M.8979:79 LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

ad di skulle vute svinn o do so hände de ad di to ti far
tin o sprant bort o derfore motte di alltid se etter vute pojan
Do vorte pojanne hadde o vute va gess forr di tolde en
te ett ende rapp o fick di i nacken af en liden stin so
kickede di gunnet af o do va vutepojen so kvick som
möjlet o fick fatt i gesslingen o norr i en graf me
han so hände de iblann ad han tos ve igen do han
fick vann po hofvede o i näbbed.

For ad inte svinnen skulle tova hava ha di sma
pojanne so klypsedes ovinen de vill si ad der knep
tes en järnklamma om halsen po dom o deri hängde i en
ring en om kring 30 cm lång o 1 cm tjock trä klots.
O etter som ringen sad po mitten af klossen so häng
de dun jönt o so snart ad svinnen ville springe so
dunkede jo klotten dom po benen.

Nu förtiden e här po orten knappt nån gess
men för ska här ha vad mied me gess nör di gamla.
o de va ente borre blatt gårefolk som hadde gess utan
nästan allt husfolk hadde otte tjots lysgets som di
hadde borte på gresbede om sommaren. De e ente
so varst länge sien, ja mins godt do vi hadde gres
gess de vill si ad vi hadde dom om sommaren po gres
bede ti helten of alla gesslinganne mm de gamla
skolle ha sån grates onger sommar o hysten do di
skalle dela gesslinganne. Gresgessen to di jo
bede i mitten af maj o so deledes di do de va
gamla mickelsta o de gick so ti ad gessens egare
delede alla gesslinganne i två lyngar o so fick den
som hadde hatt dom po sommar bede fick lav o ta hyst.
Ova der nån som hadde dåd so va de bejes förlyst
men ifall ente vutepojen hadde komme ti o sked

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV
U.8979:80

Tad vare po alla so fejk han dricks'penge af gettens ejare man hadde han kommed ti o tad man ikjel so fejk han ingenting o de ble han laft do di fjäk dom på gresbede i maj månad derfor passede han sis o mi ed som möjligt o hadde han inte passe dom for glentan eller räfven eller odern ja ti o me gamla geddor kunne ibland ta gesslingane do di va små, so vanke der ente i heller nan drikspenga.

Om vintern so gick lysgetten do di bodde i byarne i en lyng o vår en hadde ett särskildt märke som va inklipp i mellon tärna o samma märke kliptes otte på gesslinga do di va små.

Sydvärt om Fru Apltads kyrka Vi for nonne år sien en stor torregrav som tappad ut. Grafven kalledes nu forr Gadekärred men nan af di gamla sjör ad han för kallades forr gåssadammen. I byens bok hartahandling för år 1767 enskiftes karta handlinger o den upptad ogjer namn af gåsedammen. I denna torregrafven skulle der om vintern sjör di gamla ha vad om kring 60-70 lysgess o den sista som hadde lysgess der va en husman som hedde Sjön han hadde tre ja har alldri sål rett en enda gås i den grafven de e so ledes förvanans vårt va de kan ändra si på en mans åldor.

~~Hår getten hadde et att spittgå~~

Do der va inhysted so vutides på vål svin, får o gess på såtobbarne o do so getten ve gamla mickelsta va de lede eller de va egna gess so stängdes di inge i en slappa t. ex emellan bonnigslangan o en af udhusen der di skolle stå ti fedes ~~ti o slagtes ti~~ so ad di kunne ble feda ti Mårtens eftan o slagtes trätt ti Mårtens eftan.

Om höstin do di akte hafre so skulle di fejr opp dröi

M. 8979:81 LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

såen o jörre ren ti gesten förr de jörre ente nåd ad der va lett åt en iblann den haforn som gess di fick do di sto ti fedes ~~o den~~ o den haforn durde jo en ta ti o fora öjen me.

Ortöjed lyder jo. "Kan ja få en sjäppe hafre ti min gås." o de antas ad do en gås hadde ett en sjäppe hafre so va han fed nock ti någt.

Ongertiden gesten di sto ti fedes so fick di ente lov o gå ud i grafvane förr do so rasade di de af si ejen. Men litt för ändi någtedes so slapp di nor i en graf förr ad di skolle tvätta sin fjär räktet ren o va de so ad de va frysed so väjtes der ett vag po isen men do so fick di passa dom so ad di ente dyked ing onger isen o kvalde si der.

Gessen jöre ente fler ejj' än di sät konne lia po ti ex. 14-18 st +

Tinerna derimod börjede o jörre i Mars måne och fortsatte ud ad sommaren. Om di to ejjen ifrå dom so konne de gorne ände ti ad hafren gick i ryssel, men po slutet so börjede di o kjäsa o vesa o plocka fjär af si ti o dumma redden me. I en början ville järne ännerna jörre ejj ude i grafvarna der di sjönk ti bonns o hette di po de so mötte di patte po o stänge dom inge om kvällen ti om marnana do di hadde jort om natten.

Di fäte ane ejjen ads förr de meste men senare so las der ane ej onger hyns som ville lia o so fick di rupa dom frammed o ellingehynnan va lia troen imod ellingarna som om hon hadde hatt kyllinge.

Do ellingarna va nästne da gamla törredes hynnan norre ve grafve kanten me ett lör om ena benet +/ för so hadde gesten sin redde onger himlinge sängen inge i stuan, men po senare tiden so fick di lia i köked eller otte ude i torehuset der gåsebänken sto.

M. 8979: 82. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

o en liden tönlage i Tored va der otte ell lided lörlejon so ad de ente skolle snos. Hör matte hynnan stå unde ve vanned hela da en å klocka po sina bortbylinga som for o flö omkring po vanned o to my. En o an gång gick di opp ti hynnan o ble rueda o fick si lett gryn ~~eller~~ korn eller blenned som der lad nom po en tabrik ti dom.

De som ente sål hadde lyssånned bytte di ti anneejj ti. Do di fick en hynne som ville lia so to morran o parkede en 15 eller 18 vackra hynneejj i en korn o skickede so gråbban bort ti en bönige som had de ånner der hon skolle helva ifrå sin mamor o fro ga om hon ente komne så nau aneejj o va de so ad di fick so tors der alltid ell o ett halt hynneejj forr vårt aneejj, hadde di ente nock so bestådes der ti en vis da do di kom etter dom.

Hynnen fick forr de mesta så i sått o gå hår di ville on gantaennes do di hadde nyråd eller do ra en skolle snoks po so vis gick di jo o plockede app va som spillas o fydde i bållet, men po samma gång so jände de sine riddor o en hel del ejj ble jo nock derijenom sjände men ejj afårn råkneder knapt mer an ti hus behof forr va ejje praugarna ga forr öfver flöder vå ente so varit mied.

Afde ad nu hynnen gjore hår di ville so skol le vutte pogen som otte kalledes svinemajor o gråbban som po samma vis stålede me namned hynnekadorne! leda apped ejjen o der va alltid ett fatselet flang o kryss i alla krok o holl o o deri mellom kåveder di o va farie o flya i luf ven po varr andra do di tog svår andres reddor

/ De större pogarne som dros me kårne hadde titelen Kommendant. o dem so passede ejen hadde ente mindre titel an öfverlöjnanten.

M. 8979:83
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

fôrr ad so snart en af dom hadde hett en hynse redde anrås de fôrr dens som hadde hitt han.

Di hadde fireti fyer snenen fôr ad di lette app ejjen o de va derfôrr so di va so ifrie li o lede.

Va de so ad pogen hette ett eller ett par ejj so gick han ente inj me dom särskildt uden han jemde dom i en sankeredde li han gick nomne o de so to han dom i hjan o bar dem einged li moran som räknede o strödde de bas po spis kammaredarn opp dom (pogen o gråbban (som han dem in förkled) hadde säkert rede po o räknede etter so ad di ente skolle ble lurede po nåu ejjen, mm de di skolle ha betald so skolle di atte komme inj me dom so ad di ente lå o ble sura i reddorna.

Hynse hurede ville alltid moran ha appe i når heden af kåked fôrr va de so ad den va nödenlutande store druge o poge so va de inte säkert ad moran gick inj nåu ejj fôrr en del af dom to o knäckte dom på mitten o slo gulan i gråden ena ejjeskalen til den andra so ad hvidan rände af o po so vei so slöj di alla ejjen o va de so ad di gick inj me nåu so kom di me ett eller två ad gången o de ville di ha en nypp brännevin fôrr ad di hadde hitt dom, mm de va jo förlås ente alle som va so dolda varelsar.

Di gamla berättas ad fôrr de di hadde studde so to di hynse ejjen o patted po me nöfven de studen hadde satt sin födelse kaga o satt ejjed po tornen o so di dra studen inj han ijen fadde ejjed me inj. Nästa gång ad de va tid patted di po o to ejjed som va kofft.

De di skolle eda hynse ejj inje ve bored so gore di narr ad den som to hall po sian po ejjed skaled fôrr di so ad han gore li dom skaden de han åd ejj fôrr han hacka hall po sian af ejjed.

M. 8979:84
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Om nån dricker af de som hynsen har dricked af so
blir han hes. O eder han af nåtsora hynsen har kacked
af t. ex ett eble eller en pärre so blir di dolde i halsen
x om di inte fytt hadde skorved de hackede räcklet bort.

Bånhongen. Gamla Sorre (eller va han hedde
som va krylloed o hvid po farjen fick alltid stå bongen om daen
i porten om natten derimod so slappe han lös
o do hadde han sin plats po askemiddingen
utan om porten der han lå o passede gåren o natten.

I som hongebo va der ett hull i vejskylen apx
o inggan om va der sprucked en fick gått me lag atter.
add dm stannar vejerstolpen som sto ve dm nån ad
vognane sto. I vejerstolpen va der me en märne
fått en järnlänk o me en tråböjel ledan som gåren
löpte me va bånhongen slappe om halsen me.
Utde ager tagskejed sto der ett stentrn (t. ex en
gammal stenåldersliventen) eller otte ett trätrn
som va udhogged i ett helt trätamsstycke o
häri fick han sin x mad som bestå af graft brö
o vann som pogarne skalle ge han vår gång di
hadde vad inge o et. Do so törrna to af bored
so ga di han madrätter o ben o so fick han otte
sticka fad o gryder o po so vis sto han si
bra. So fort der kom nån fremmed person
so skälde alltid bånhongen i synnerhet om de va
en ätte rålet klåd eller tjare do sprant bånhongen
rondt om o marrede o vite tenn.

Pogen skolle slåppa hongen var kväll do han skodde
de portan o den samma skalle han binga han om marnen.

De gamla bånhongarne va alltid krylloede
o for de måtte vida eller iblann värte. De klipptes
en gång om åred (om våren) o toed de nyckedes ti

x) Den gamla hynserasen va ledan o nått mm kvick
rase. Hanen hadde röda o mer glånsande farjer o va dispo
rat tå o loss me revalarne. Hönorna va röbruna.

M. 8979:85.
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

hossor o anså derti varra mièd bra stynnerhed do di hadde fodsvedd eller anlay forr o få fryst i benen.

O hadde di hongetoshossor so fick di ente fryst i benn. Men der va en an olägenhed me o ha hongetoshossor forde göre enke nåd hår daut di än tvättede dom forr so snart der kom en lå hong so sprant han bort o luftede po benen po dom som hade hongetoshossor po sè o so snart han hadd luted so löjte hongen app de ena beneð o pisstede po hossorna.

Som banhongenamn forne kom dea t. ex. Tuldo (Hanhong) Mårr (Hanhong) Rappe (Hanhong) Lorre, Batine, Dawlè m. fl. honhongsnamn

M.8979:86. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

So lant forr Wallborgsaftan som ad poggorna borjede a kvå o malla eller knarra so lant etter skolle di tia o derfor va de jo alltid bast om di vantede ti de ble Maj. Do de va en vacker Majkvall gick jod hela nejden af poggornas kvassande forr i hvarende grafholle som der va en stor jorne ble der rent fullt me poggeej o sen ble grafhollen folla me poggepanninga. I grafvarna borjede der asse ude i Maj o ble full me poggespi de va liksom grynnetrada o slim som bler i vanned af si sel o de e ente spijel af poggornor fasten ad di kallar de forr poggespi. Do di grynne trådana o slimme får vad entlig i vanned flyder de opp o lior ti en del i sjiffve vannytan o jes so ad der e store blåsor po de

Do de ble den fyrte Maj so skolle di narra var andra Maj o lyckedes de so sa di Maj din sure kaj.

Men kvällen ti den fyrte Maj so va de jo en recklig storfest forr. ~~men de e snart gantska langa sien~~ forr do so skulle di jo sjonga Maj i by, men de e snart ~~mitlåge~~ sien. Den sista gangen ad der sjongs maj i Fru Ahlsta va 1861 do hadde di Maj gjilled po de stalled som ja boer po

Forrsjongarren hedde Per Rasmusson han bofver i sny o han bor po n:r 16 i Fru Ahlstad o derfor knanner ja ti de hannd de gickti.

Om kvällen den sista April samledes alla byadrangarne o sjong ud harfra o so gick di ti byen o sjong der o sen dele de di in i tva lyngor o den enna skolle do ga i Fru Ahlstads di tva syndra rotorna o i den va Per Rasmusson forrsjongarre. Den andra lyngen gick i Fru Ahlstads nore rota o i Domme

78 79 M.8928:87.
532. Olof Olsson Ostersjön
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

Det var en gång en man som hade tre söner.
Den äldste hette Per den andre hette Pål
och den yngste kallades för Askepistten.
När de nu blevo litet till åren så ville
de ut i världen och söka sin lycka. Då sade
fadern till dem att om nästa år så skulle
de vara hemma igen. På de gingo kom de
till en korsväg så bleva de överens om att
mötas nästa år igen vid korsvägen. Per
blev skräddare Pål blev skomakare
Men Askepisten kom till en stor skog då
såg han ett tjur stående då beslöt han att
gå dit. När han kom dit frågad han tjuren om
han kunde få arbete, ty det var tjurar där bodde
Då sade de till honom om han ville bli
mästertjuv ja sade han. Sedan sade de
till honom att i morgon kommer en man här
förbi med en tjur så skulle han föra denne till
den. Dagen därefter gick ut och hade med sig
ett par nya sko då satte han den ene på
vägen så gick han ett stycke så satte han
den andra. När nu mannen kom så
sade han att hade där varit två så kunde
han ju fått dem så gick han så han kom
till den andra skon då band han tjuren
vid ett träd och sprang efter den andre också
Då var Askepisten tillreds och tog tjuren
och ledde den till rövarne när nu året
var gånget så fick han så många penningar
han kunde bära när han nu kom till
korsvägen mötte han bröderna den ene

(6 J)

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV
8979
M. 8979 :88

hade en kostym till sin far den andre hade ett par skor. När de nu kommo hem frågade fadern dem vad de hade för yrke så sade det. Så kom en patron dit och frågade mannen vad sönerna voro för något så sade han den äldste är skräddare den andre är skomakare men den siste har sådant yrke så jag vill inte säga det. Å sade Patronen han skäms väl inte för sitt yrke han är minsan Mästertjuv. Då sade Patronen till konom att han skulle komma upp till honom. När han kom dit sade Patronen till konom om han kunde stjäla den bästa hästen på stallet. Om natten stal han hästen.

Det var en döv man som skulle ut och sälja linne då såg han en man som kom då tänkte han att fråga vad det var så skulle han säga linne så skulle han säga vad det kostade så skulle han säga 1 krona alnen så tänkte han att han skulle prata på det då skulle han säga det blev han bjuden därhemma så gick han hit för att få mer när nu mannen kom dit frågade han hur mycket är klockan så sade den döve linne då sade mannen igen hur mycket är klockan så sade den döve 1 kr alnen då sade mannen ni pratar så vi borde ha stryk så sade den döve det blev jag bjuden där hemma så gick jag hit för att få mera.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

M. 8979:89.

79/

Det var en gång tre kvinnor som gingo på fans bacar och plockade ass då hittade de ett stort rött ägg då bleve de överens om att de skulle ruva det vars en vecka När den sista hade ruvat det kom där fram en stor rödhoad pojke han var så galen fitt att äta att de kunde föda honom så att han snatte ut och tjäna. Först kom han till en smed när han skulle äta gick han in före de andra så att han hade ätit allt ihopa när de andra kom När han kom ut igen så sade smeden till honom då bättre då slog han så att amboltet gick långt ner i jorden så att smeden måste betala tjugo kronor till att få den upp igen så att smeden vitte inte ha honom mera. Sen kom han till en bonde och tjäna då ville han inte sitta upp om morgnarna när bonden kom och kallade på honom sade han det är inte så brått När han kom upp hade de andra kört vars fyrk lass bränne när han kom till skogen tog dela bunken i famnen och lade den på hästan och vagn så att både hästan och vagn krossades då tog han allt i famnen och bar det hem när han kom invid gården satte han sig till att skita. När han kom hem frågade bonden honom om inte de andra kom då sade han (jag har) skitit inte på vägen så de kunde väl inte komma fram Då sade bonden till honom att han ville köra bort det så att de andra kunde komma fram.

M. 8979:90
LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

80/

Det var en gång en bonde som skulle ut och fästa drängar Då mötte han en så frågade han vad han hette han sade Du så fäste han honom till att tröska. Så gick han så mötte han bonden igen så frågade bonden honom vad han hette då sade han Ja så fäste han honom till att tröska. Sedan gick han igen så han mötte bonden då frågade bonden honom vad han hette han sade Vi och så fäste han honom till att passa krejed När han kom hem frågade husfrun honom om han fäst några då sade han Du och Jag skall tröska så skall Vi passa krejed Ja det tror jag min själ nog sade gumm

Vaggvisor.

Tyssa vyssa lilet barn stort i skogen som en kvarn, huvud som en skäppa, ben som två käppa det skall hita Jeppa.

Tyssa vyssa lilla barnito Grytan hänger i spisen hopar fullt av grädde gröt åt det lilla barnet Far står på logen och harjar korn, mor bläser så sakert i horn, syster spinner sitter och gull, bror går i skogen och jagar alla vilda djur är en vit så tror en dit är en grå så låten gå är en brun i logen så låt en gå i skogen.

Tig du stilla lilla kling rättnu kommer Jesus hem far går på Långebro köper barnet nya sko och spänne så sover barnet länge.

8979 8979:91. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV 5.

Det var en gång en tös som hade blod på men hon visste det icke då gick hon till doktorn för att få höra vad hon skulle göra vid det doktorn ordinerade att hon skulle lägga is på om morgonen var det mycket värre då gick hon till doktorn igen när doktorn skulle se efter stod där en pojke i magen på henne och slog närvarna för han frös samma tös hade fått fladdäss doktorn sade att hon skulle smörja smaga på om morgon när dhen skulle se efter voro alla så feta och tjocka då gick hon till honom igen då sade han att hon skulle lägga is på den om morgonen när hon skulle se stodo alla på isskyrken och sjöng. Pinsern rasat ut bland våra fjällar. Det var en gång en man som inte visste hur det gick till att göra barn Då skulle mannen och kvinnan gå till grästen då sägo de en tjur som var ito och skulle betäcka då sade hon till mannen så skall den göra Kvinnan ställde sig vid en vägg men sprang till och hoppa på henne så att hon slog huvudet i vägg en.

Den dumme pöfken.

Det var en gång en dum pojke som skulle köra till staden och höra synålar när han kom till staden köpte han synålarna och lade dem döda i vagnen när han kom hem sade han mor till honom var han gjort av synålarna han sade de ligger i vagnen de kunde du ju stuckit i rockärmen sade hon han sade det kan jag göra

6. LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV
8979 M 8979:92 LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

en annan gång Lite efter skulle han köra till staden och köpa en brödknif när han köpt den stack han den i vadderingen när han kom hem sade modern den kände du ju dagt i vagnen det kan jag göra en annan gång sade han Sedan skulle han köra dit och köpa en ko han lade kon upp i vagnen när han kom hem sade hon till honom den kunde du ju bundit bak i vagnen det kan jag göra en annan gång sade han en annan gång skulle han köpa en kalvfjärding när han fick köpt den band han den bak i vagnen när han kom hem ~~och där inte annat än stenungar ägg då~~ ville hon själv köra så skulle han köra åter till hon kom igen när det började koka skulle han lägga timjan och merjan ibland så bette hundarna när det kokte lade han hundarna i ärterna så kalde han förrätt kon på fatet så hade han repet igen skorstenen och ställt henne så skulle han gå ut och se om modern kom då blev han vent galen på honom så att han måste ut och tjäna.